

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta

Bakalářská práce

**Soubor zobcových fléten
Třeboňští pištcí**

Autor práce: Lenka Doležalová

Vedoucí práce: Mgr. Karel Ochozka

Studijní obor: Pedagogika volného času (KS)

2022

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem autorkou této kvalifikační práce a že jsem ji vypracovala pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu použitých zdrojů.

V Českých Budějovicích dne 1.9. 2022

.....

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu práce Mgr. Karlu Ochozkovi za cenné rady a pomoc při zpracování bakalářské práce. Dále děkuji Mgr. Mileně Šimečkové a Mgr. Václavu Šimečkovi za jejich konzultace a poskytnuté informace. V neposlední řadě bych ráda poděkovala Mgr. Mileně Zahradilové za její spolupráci a poskytnutí materiálů.

Obsah

1. Úvod	5
2. Osobnost Mileny Šimečkové, Josefa Václava Kratochvíla a Václava Šimečka	6
3. Založení souboru a jeho vývoj do současnosti	9
4. Rozdělení souboru Třeboňští pištcí	16
5. Další soubory, které spolupracují s Třeboňskými pištcí	17
5.1. <i>Dívčí pěvecké trio</i>	17
5.2. <i>Flétnový kvartet ROZETA</i>	18
6. Repertoár Třeboňských pištců	19
7. Nástrojové složení souboru	23
7.1. <i>Významní flétnisté v souboru Třeboňští pištcí</i>	25
7.2. <i>Violoncellisté v souboru Třeboňští pištcí</i>	25
7.3. <i>Klavíristé v souboru Třeboňští pištcí</i>	26
8. Nahrávání CD	27
9. Historie a hudební život města Třeboň	29
9.1. <i>Historie města Třeboň</i>	29
9.2. <i>Hudební život v Třeboni</i>	30
10. Závěr	34
11. Seznam příloh	35
12. Seznam použité literatury	54
13. Abstrakt a klíčová slova	56

1 Úvod

Tato práce se zabývá vznikem a vývojem hudebního tělesa, které je složené výhradně z amatérských hráčů na zobcové flétny. Soubor je zde zmapován od roku 1974, tedy od jeho vzniku, až po současnost. Jednotlivé kapitoly pojednávají o osobnostech Mileny a Václava Šimečkových, Josefa Václava Kratochvíla, nástrojích používaných v souboru. Stručně jsou zde uvedeny informace o historii města Třeboně a jejím hudebním životě.

Toto téma mě zaujalo ze dvou důvodů – prolíná se zde aspekt smysluplného využití volného času a aspekt hudební, což je mi blízké. Studuji nejen pedagogiku volného času, ale i hudbu, kterou současně vyučuji jako volnočasovou aktivitu. Jako dítě jsem začínala právě hrou na zobcovou flétnu. Nyní se věnuji převážně hře na klavír, kterou studuji na Konzervatoři v Českých Budějovicích. Mojí učitelkou je paní Mgr. Milena Zahradilová, která je nejen členkou Třeboňských pištců, ale především dcerou manželů Šimečkových, zakladatelů souboru. A právě díky ní a jejím rodičům mi bylo umožněno nahlédnout hlouběji do téměř padesátileté historie souboru.

Cílem práce je zpracovat přehled o vývoji tělesa od jeho založení až po současnost. Představit důležité mezníky a okolnosti, které vývoj souboru ovlivnily. Poukázat, jak se z původně amatérského souboru v průběhu let vyvinulo téměř profesionální těleso.

O souboru neexistuje žádná ucelená literatura, a tak jsem informace a údaje k této práci čerpala především z konzultací s Milenou a Václavem Šimečkovými a Milenou Zahradilovou, z rozhovorů s členy souboru, osobní účastí na jejich koncertech. Další informace jsem čerpala z webových stránek souboru, z článků z novin a časopisů. Hodně podnětů jsem také získala ze souborové kroniky.

2 Osobnost Mileny Šimečkové, Josefa Václava Kratochvíla a Václava Šimečka

Paní **Milena Šimečková** se narodila 25. 9. 1943 v Opočně. Od malička ji k hudbě vedl její otec, hudební pedagog a skladatel Josef Václav Kratochvíl. Právě on měl vliv na její zájmy.¹ V září roku 1974 založila flétnový soubor Třeboňští pištcí. Po roce existence tělesa se k ní připojil i její manžel, Václav Šimeček.² Paní Šimečková vystudovala Pedagogickou fakultu v Českých Budějovicích, obor Ruský jazyk – Hudební výchova.

Svou učitelskou dráhu započala v roce 1964 ve Slavonicích, od roku 1974 působila v Třeboni. Zde vyučovala třetí třídu na základní škole. Právě z těchto dětí sestavila během školního roku základ budoucího souboru Třeboňští pištcí.

V roce 1990 odešla paní Šimečková po těžkém úrazu do invalidního důchodu. I přes velké zdravotní problémy pokračovala v práci pro Třeboňské pištce, kteří se v roce 1994 rozdělili na Pištce I a Pištce II. Přípravovala nové hráče, upravovala nový repertoár. Dnes se o Pištce stará její manžel Václav Šimeček (vedoucí souboru) a jejich dcera Milena Zahradilová (zástupkyně vedoucího), která v souboru působí od svých pěti let.

Pan **Josef Václav Kratochvíl** (1906–2002) vystudoval Pražskou konzervatoř. Ve stejném ročníku jako on studoval i Jaroslav Ježek.

V roce 1945 se stal prvním ředitelem Městské hudební školy ve Vrchlabí. Stál u zrodu Městského symfonického orchestru, sestavil Smyčcové kvarteto a sbor Vrchlabští zpěváci. Pořádal Vrchlabské hudební středý, později to byly Vrchlabské hudební pátky. Na přelomu roku 1954/1955 zde založil sedmdesáticenný národopisný soubor Krakonoš, který se skládal z pěti oddělení – Smíšený pěvecký sbor, Dětský pěvecký sbor, Taneční kolektiv, Kolektiv vypravěčů a Doprovodná instrumentální skupina. Se všemi těmito odděleními pracoval osobně. Byl nejen uměleckým, ale i organizačním vedoucím souboru.³ V roce 1955 vydal sbírku *Krkonošské písničky*, která obsahuje písně krkonošských „lidových pěvců“, jež sám sesbíral a zapsal. Roku 1958 se stal ředitelem Lidové školy umění Bohuslava Jeremiáše v Českých Budějovicích. Když ještě působil ve Vrchlabí, našel na půdě flétnu a začal na ni hrát. Postupně si osvojil vlastní styl, dle kterého napsal Školu hry na flétnu, a to nejprve pro

¹ Informace získané během osobního rozhovoru s Václavem a Milenou Šimečkovými, dne 14. 6. 2022

² Informace získané během osobního rozhovoru s Václavem a Milenou Šimečkovými, dne 14. 6. 2022

³ Srov. <https://www.muivrchlabi.cz/josef-v-kratochvil/ms-5731/p1=1611>, 2012

zobcovou, později i pro altovou. Obě Školy, které si vydal pan Kratochvíl vlastními náklady, vyšly o několik let dříve než Škola hry na zobcovou flétnu Ladislava Daniela, která je v současnosti nejužívanější učebnicí pro výuku hry na flétnu. Pan Kratochvíl tehdy ovlivnil svoji dceru natolik, že se ona i její manžel začali učit na sopránovou flétnu hrát.⁴ V roce 1991 byl jmenován čestným občanem Města Vrchlabí.

Pan **Václav Šimeček** se narodil 3. 12. 1943 ve Velešíně. I on byl odmalička svými rodiči veden k hudbě. Jeho otec, Václav Šimeček st., byl hráčem na bicí nástroje v budějovické dechovce Budvarka. Maminka, Květa Šimečková, „milovala“ klasickou hudbu a lidové písně. Řadu let zpívala v amatérském pěveckém souboru.⁵ Václav Šimeček absolvoval na lidové škole umění houslový obor a poté vystudoval Pedagogickou fakultu v Českých Budějovicích, obor Ruský jazyk – Hudební výchova, stejně jako jeho manželka, zakladatelka souboru. Byli spolužáky z jednoho ročníku. Po studiu na vysoké škole započal svou učitelskou profesi ve Starém Hobzí a dále v Jindřichově Hradci. V Třeboni působil od roku 1968.

V prvních letech své profesní kariéry v Třeboni vyučoval hru na kytaru a housle v lidové škole umění, poté byl učitelem hudební výchovy na základní škole a gymnáziu. Během sedmdesátých let studoval dálkově obor Český jazyk na Pedagogické fakultě v Českých Budějovicích. V osmdesátých letech znovu dálkově studoval Pedagogickou fakultu v Českých Budějovicích, tentokrát obor Ruský a Český jazyk pro aprobaci na střední školu. Po dálkovém studiu vyučoval na Obchodní akademii v Třeboni jeho oblíbený český jazyk. V roce 1968 se stal členem Třeboňského symfonického orchestru, s nímž absolvoval okolo šesti set koncertů jako hráč ve skupině prvních houslí.⁶ V té době byl také členem Třeboňského komorního orchestru. V Jindřichově Hradci založil jednu z prvních skupin, která se věnovala country stylu. Od roku 1975 se stal spoluvedoucím Třeboňských pištců.

Manželé Šimečkovi se celý život snažili zpříjemnit dětem jejich volný čas hrou na flétnu. Když přišla paní Šimečková s nápadem založit soubor hry na zobcové flétny, nečekala, že se z této činnosti stane tak oblíbená volnočasová aktivita. Děti hrály na flétny dobrovolně ve svém volném čase. Do souboru se vždy těšily, hraní na flétny jim přinášelo radost. Soubor byl založen jako amatérský, ale členové se pod vedením Mileny a Václava Šimečkových tak rozvíjeli a zdokonalovali, že se postupem

⁴ Informace získané během osobního rozhovoru s Václavem a Milenou Šimečkovými, dne 14. 6. 2022

⁵ Informace získané během osobního rozhovoru s Václavem a Milenou Šimečkovými, 14. 6. 2022

⁶ Informace získané během osobního rozhovoru s Václavem a Milenou Šimečkovými, 14. 6. 2022

času soubor posunul na téměř profesionální úroveň. Soubor navštěvovaly desítky či stovky dětí, a i když mnoho z nich v průběhu let ze souboru odešlo, rády na účinkování v souboru vzpomínají. I proto dodnes navštěvují vystoupení Třeboňských pištců jako diváci. Velice rády také vzpomínají na vřelý přístup manželů Šimečkových.

V publikaci o pedagogice volného času v kapitole o osobnosti vychovatele či pedagoga volného času stojí následující: *„Každý pedagog by měl být pro své žáky vzorem. Jejich úkolem je motivovat žáky k výkonu, rozvíjet jejich zájmy, měli by mít pozitivní vztah k dětem a v neposlední řadě mít schopnost empatie. Pedagogové mají za úkol řídit činnosti jednotlivců či celé skupiny a také by si měli stanovit výchovné cíle, kterých chtějí dosáhnout“.*⁷

Šimečkovi jakožto pedagogové a vychovatelé v souboru zcela naplňují výše uvedená kritéria. Dle vzpomínek dětí, dnes již dospělých, jsou Šimečkovi nejen vynikající učitelé s přirozenou autoritou, ale zároveň i výborní přátelé. Členové souboru dodnes vzhlíží ke svým vedoucím s úctou a pokorou.

Je známo, že se člověk většinou snaží žít tak, aby se měl ve svém životě za čím ohlédnout, a toho jsou Milena a Václav Šimečkovi vzorovým příkladem. Ani se nemusejí příliš ohlížet zpět. Výsledky své práce vidí již v reálném čase. Potkávají své žáky, ze kterých se už stali rodiče a dávají své děti do učení k Šimečkům. A to je ukázkový příklad toho, jak by měla vypadat pravá učitelská práce.

⁷PÁVKOVÁ, Jiřina. Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času. Praha: Portál, 1999. ISBN 8071782955, s. 103–105

3 Založení souboru a vývoj do současnosti

Soubor Třeboňští pištcí byl založen v září roku 1974 Milenou Šimečkovou, která v té době působila na 3. základní škole při Gymnáziu v Třeboni, kde vyučovala třetí třídu. Děti z této třídy se během jednoho školního roku staly prvními pištcí. Zakladatelka souboru začala učit děti hrát na sopránovou zobcovou flétnu v hodinách hudební výchovy i mimo ně. Pracovala s dětmi, které nebyly přijaty do lidové školy umění pro nedostatek hudebního talentu. Na konci školního roku 1975 vystoupila celá třída dětí před svými rodiči. Program byl sestaven z hudby, poezie a písni.⁸ Během následujícího školního roku se počet dětí v souboru postupně snížil. Ze souboru odešli méně schopní hráči a také ti, kteří zájem o hru v souboru ztratili. Z celé třídy zůstala pouze polovina žáků. Přidali se ale noví hráči a počet pištců se tedy opět zvýšil. Postupně se vytvořila skupina asi deseti nadanějších žáků, kteří intenzivně pracovali pod vedením paní Mileny Šimečkové. Ta děti učila podle Školy hry na zobcovou flétnu od Ladislava Daniela a dále vycházela ze zkušeností, které ji předal její otec, hudební pedagog Josef Václav Kratochvíl. Dle slov paní Šimečkové, „nebýt jejího otce, tak by Třeboňští pištcí snad ani neexistovali“.

Název souboru Třeboňští pištcí se odráží ve středověkém pojmenování hráče na zobcovou flétnu v kombinaci s městem, kde byl soubor založen a tím je město Třeboň.⁹

Od roku 1975 začal spolupracovat s pištcí také manžel zakladatelky Mileny, Václav Šimeček, který v té době působil na 1. základní škole v Třeboni. V červnu 1976 proběhly oslavy 600. výročí udělení královských práv městu Třeboni a při této příležitosti malí pištcí doprovázeli svojí hudbou slavnostní průvod v dobových kostýmech. Těleso již v této době nacvičovalo první samostatný program a pravidelně zkoušelo v knihovně gymnázia. Už v roce 1978 byli pištcí schopni vystoupit s hodinovým programem, který byl sestaven z české i evropské renesanční hudby, barokní hudby a lidových písni.¹⁰ Pištcí v této době vystupovali na různých oslavách totalitních politických výročí, na různých schůzích a pionýrských shromážděních. Se současnými kvalitami, jaké soubor představuje nyní, se prvotní úroveň nedá srovnávat. Zájem a nadšení pro hru na flétnu, které manželé Šimečkoví dokázali v dětech vzbudit, byl opravdu úctyhodný výkon.

⁸ Informace získané z kroniky Třeboňských pištců, svaz. 1, s. 8

⁹ Informace získané během osobního rozhovoru s Václavem a Milenou Šimečkovými, 14. 6. 2022

¹⁰ Informace získané z kroniky Třeboňských pištců, svaz. 1 s. 15

S rozšiřujícím se repertoárem přišly první otázky, jakým způsobem sestavit program. Jestli pouze z renesanční hudby nebo z lidových písní či z amerických melodií. Nakonec vedoucí souboru došli k závěru, že nejlepší bude udělat program co nejpestřejší. Z každého hudebního období zařadit několik kratších skladeb, ve snaze zaujmout každého posluchače. V roce 1978 vystoupili pištcí poprvé ve stejnokrojích. Finančně jim přispělo SRPŠ při 3. základní škole a také ředitelství školy. V témže roce soubor poprvé nahrál osm vybraných skladeb v Československém rozhlasu v Českých Budějovicích. Pořad byl vysílán dne 27. 3. 1978. V tomto roce začali pištcí také pracovat na seriálu celovečerních koncertních pořadů pro lázeňské hosty v Lázních Aurora.¹¹

V roce 1979 se pan Šimeček stal pišteckým kytaristou. Obdivoval indiánskou hudbu Bolívie, Chile a Peru. V té době byla jeho kolegyní na gymnáziu paní Ingrid Kohoutková, která žila tři roky v Bolívii, kde byla provdaná za místního domorodce. Po nějakém čase ho opustila a vrátila se zpět do rodné země. Tato žena byla nadšenou sběratelkou bolivijského folklóru a po návratu s sebou přivezla i autentické nahrávky, které poskytla manželům Šimečkovým. Ti si nejvíce oblíbili nádherné zvuky fléten od jezera Titicaca. Repertoár pištců se obohatil o hudbu indiánů a později také o skladby swingového charakteru. Pan Šimeček posunul soubor na vyšší úroveň. Postupně se zvýšily nároky na frázování, intonaci, tvoření tónu a přesnější rytmičné cítění. I skladby byly čím dál těžší, a z toho důvodu musely děti, které se nezvládly na vyšší úrovni posunout, soubor opustit.

V roce 1980 přešel soubor k Domu pionýrů a mládeže v Třeboni.¹² Ve stejném roce soubor poprvé vystoupil ve Schwarzenberské hrobce v Třeboni, kde koncertuje dodnes. Také v tomto roce vstoupil na folkovou scénu v Českém Krumlově, kde vystupoval například s Jaromírem Nohavicou či bratry Ebenovými.

Po roce 1980 přišly do souboru nové děti z oddělení „písklat“, které si vychovala také paní Milena Šimečková. „Písklata“ byly děti, které musely nejdříve zvládnout tříletý základní kurz na flétničku, tak se seznámily s kmenovým repertoárem souboru, a když se naučily hrát dobře alespoň na sopránovou flétnu, mohly se zařadit do přípravky pištců. Teprve za další dva až tři roky měly šanci získat post pištee, který musel umět odehrát koncert z paměti bez jediné chybičky.

¹¹ Informace získané z kroniky Třeboňských pištců, svaz. 1, s. 20

¹² Informace získané z kroniky Třeboňských pištců, svaz. 1, s. 26

V roce 1984 byla manželům Šimečkovým udělena Pamětní medaile ministra kultury ČSSR.

Roku 1985 Třeboňští pištcí vystoupili na největším folkovém festivalu PORTA, který se odehrál v plzeňském amfiteátru Lochotín. Festivalu se účastnilo dvacet tisíc lidí. Pištcí pro obrovské publikum zahráli skladby „Yesterday“, „Kdo chce býti veselý“, „Nebe na zemi“.¹³ Po tomto velice úspěšném koncertě přišla éra, kdy soubor vystupoval na různých přehlídkách folkové hudby nebo koncertovali společně s folkovými písničkáři. Svým uměním si získali náklonnost řady posluchačů. Třeboňští pištcí se stali multižánrovým souborem. Na jejich koncertech již mohli posluchači vnímat velkou rozmanitost skladeb. Vedoucí souboru Milena a Václav Šimečkoví začali psát vlastní aranžmá, protože noty pro soubor se sháněly velmi obtížně.

Dalším důležitým rokem pro pištcce byl rok 1986, kdy hráli na festivalu Pozdrav Mládí v Praze, kde účinkovaly např. kapely Elán, Lučnica nebo Žalman. Kromě tohoto úspěchu manželé Šimečkoví v tomto roce získali Uměleckou cenu Jihočeského kraje.¹⁴ Zároveň v tomto období přišel zlom v souborové hře a tím byla hra z paměti. Postupně se opět změnilo osazenstvo pištců. Odešli ti, co nezvládli hru z paměti nebo ti, kteří se chystali studovat mimo Třeboň, nicméně na jejich místa přišli noví hráči. V 90. letech se jediným finančním podporovatelem pištců stalo Město Třeboň.¹⁵

Dalším významným mezníkem se stal rok 1992, kdy absolvovali Třeboňští pištcí první cestu do zahraničí, konkrétně do Holandska. V témže roce se pištcí osamostatnili (doposud organizačně patřili pod Dům pionýrů a mládeže) a pan Šimeček si pro vedení souboru vyřídil živnostenský list. Předmětem živnostenského oprávnění bylo „Vyučování v oboru umění – zobcová flétna, kytara.“

O rok později, v roce 1993, nahráli pištcí svoje první CD s názvem „Kdo chce býti veselý.“ Ve stejném roce natočil soubor pro Českou televizi recitál „Na tej třeboňskej hrázi“, ve kterém zazněly skladby z CD „Kdo chce býti veselý“.¹⁶

S nahráváním CD pištcí pokračovali i v roce 1994, kdy vzniklo druhé CD „Hej hou.“ Den před tímto natáčením členové souboru navštívili kino, kde sledovali film „Sněhurka a sedm trpaslíků.“ Film byl promítán pouze pro členy souboru, aby si

¹³Srov. <https://trebonstipistci.cz/1980-1985/>, 2015

¹⁴Srov. <https://trebonstipistci.cz/historie-1986/>, 2015

¹⁵Informace získaná z kroniky Třeboňských pištců, svaz. 2, s. 8

¹⁶Srov. <https://trebonstipistci.cz/1992-1994/>, 2015

naposlouchali skladby, které měli další den nahrávat.¹⁷ Ve stejném roce vznikl další soubor nazvaný Třeboňští pištcí II. Tento soubor měl vlastní repertoár a vlastní kroje. První koncert po náročné a intenzivní roční práci proběhl na státním zámku v Třeboni. V tomto roce také vznikl soubor Rozeta. Ten měl též odlišný repertoár.¹⁸

I konec devadesátých let byl pro Třeboňské pištcce v mnoha směrech úspěšný. Například v roce 1996 hráli v televizní soutěži „O poklad Anežky České.“ Představovali zde kapelu Petra Voka z Rožmberka. Při příležitosti 25. výročí založení souboru vydali třetí CD s názvem „Aj růže rozvila se.“ V roce 2000 se účastnili adventního koncertu v České televizi po boku Štefana Margity a Evy Urbanové. V témže roce vystoupili ve Španělském sále Pražského hradu při příležitosti vyhlášení nejlepších památkových měst České republiky.¹⁹

V roce 2003 přišlo dokonce období, kdy měl soubor nejvíce členů, a proto vznikl další soubor a ten nesl název Třeboňští pištcí III.²⁰ O rok později vzniklo čtvrté CD s názvem Třeboňští pištcí 30 let live. Natáčení proběhlo živě na koncertě, při kterém soubor slavil třicet let od jeho založení.

Roku 2007 reprezentovali pištcí jihočeský kraj na velvyslanectvích České republiky ve Vídni a Berlíně. V červnu 2009 pak vystoupili v přímém přenosu České televize z Velkého sálu paláce Žofín na slavnostním koncertu Zlatá Praha, a to společně s flétnovým virtuosem Jiřím Stivínem a sám pan Václav Šimeček tuto událost hodnotil slovy - „*pozvání svou závažností i náročností nemá v 35leté historii Třeboňských pištců obdoby*“.²¹ To ovšem platilo pouze do pozvání z Říma.

V roce 2010 vydali pištcí své doposud poslední CD – „Třeboňští pištcí ve Schwarzenberské hrobce live.“ Šlo o záznam koncertů, které se uskutečnily v letech 2006 a 2007 ve Schwarzenberské hrobce v Třeboni na závěr festivalu Okolo Třeboně.

V říjnu roku 2011 zažili Třeboňští pištcí zřejmě jeden z největších úspěchů za dobu své existence. Soubor byl pozván, aby při příležitosti 400. výročí úmrtí Petra Voka – posledního z rodu Rožmberků – koncertoval v Římě a Vatikánu.²²

O pozvání Třeboňských pištců se zasloužil velvyslanec České republiky při Svatém stolci Pavel Vošalík. Jejich úkolem bylo představit své město i celý

¹⁷Srov. <https://trebonstipistci.cz/1992-1994/>, 2015

¹⁸Informace získané během osobního rozhovoru s manžely Šimečkovými, 14. 6. 2022

¹⁹Srov. <https://trebonstipistci.cz/1996-2000/>, 2015

²⁰Informace získané z kroniky Třeboňských pištců, svaz. 2, s. 32

²¹Srov. <https://www.trebonsko.cz/trebonsti-pistci-live-v-ceske-televizi>, 2009

²²Informace získané během osobního rozhovoru s manžely Šimečkovými, 14. 6. 2022

Jihočeský kraj, který reprezentovali hejtman Jiří Zimola a radní František Štangl. Spolu s nimi se vypravili do Říma zástupci města Třeboně, přibližně osmdesát treboňských farníků v čele s českobudějovickým biskupem Jiřím Paďourem (1943 – 2015) a treboňským farářem Hugem Pitelem (1928 - 2017). Základem repertoáru Třeboňských pištců byly skladby jihočeského rodáka Adama Václava Michny z Otradovic. Do Říma přijelo 27 pištců.²³ Vypomáhali i bývalí členové, ze kterých se již stali profesionální hudebníci. „*Samozřejmě, rád si zahraji s pištcí kdykoliv, protože mě k tomu vážou vzpomínky, s pištcí jsem začínal. Takže když můžu být nápomocen, tak rád*“, řekl violoncellista Pavel Barnáš.²⁴

Velvyslanec Pavel Vošalík vybral pro vystoupení Třeboňských pištců místa související s významnými osobnostmi české historie. Nejdříve se pištcí představili při poutní bohoslužbě, kterou sloužil českobudějovický biskup Jiří Paďour, v bazilice Panny Marie Větší (Santa Maria Maggiore), která je spjata s věrozvěsty Cyrilem a Metodějem. Právě zde papež Hadrián II. v roce 867 za přítomnosti sv. Cyrila a sv. Metoděje položil na hlavní oltář slovanské bohoslužebné knihy, a tak je schválil a povolil jejich užívání. Další vystoupení Třeboňských pištců se uskutečnilo v bazilice svaté Praxedy (Santa Prassede), ve které je pochován třetí pražský arcibiskup Jan z Jenštejna, který zemřel v Římě v roce 1400. V přilehlém klášteře, který spravovali řečtí mniši, žili za svých pobytů v Římě také sv. Cyril a sv. Metoděj.²⁵ Koncert v bazilice sv. Praxedy nesl název „*Pocťa růží - Evropská barokní a renesanční flétna.*“

Vrcholem cesty do Říma a Vatikánu bylo vystoupení při generální audienci u papeže Benedikta XVI. na náměstí sv. Petra. V podání souboru zazněla Händelova skladba „*Hle, náš vítěz přichází.*“ Když hejtman Jiří Zimola předával dárky papeži, doléhala k němu hudba Třeboňských pištců. Později řekl: „*Byl jsem na ně hrdý, všichni ostatní reagovali na papežovy pozdravy pouze voláním, ale Jihočeši odpověděli hudbou*“.

Dle slov pana Šimečka měli pištcí z koncertů „*zdravý strach*“, který je donutil podat co nejlepší výkon a završit tím roční přípravu na tuto událost. Pištcí byli teprve čtvrtým českým souborem (před nimi se svatému Otci představili Boni Pueri, Schola Gregoriana Pragensis a Symfonický orchestr Konzervatoře Plzeň), který měl tu čest reprezentovat svou zemi ve Vatikánu a vůbec první amatérský soubor, který hrál

²³Srov. <https://www.youtube.com/watch?v=WGFuRB5zqqs&t=2s>, 2011

²⁴Srov. <https://ct24.ceskatelevize.cz/regiony/1239035-trebonsti-pistci-budou-reprezentovat-ve-vatikanu>, 2011

²⁵Srov. <https://www.katyd.cz/clanky/trebonsti-pistci-odpovedeli-papezi-pri-audienci-hudbou.html>

svatému Otci.²⁶ „*Krásná a inteligentní hudba*“ - těmito slovy chválil papež Třeboňské pištee.

Po generální audienci se uskutečnila prohlídka svatopetrské baziliky a papežských hrobek, kde byl v té době pohřben i významný český kardinál Josef Beran, arcibiskup pražský. Zemřel ve vyhnanství v Římě v roce 1969. Jako jedinému čechovi se mu dostalo pocty být pohřben po boku 91 papežů v kryptě Svatopetrské baziliky ve Vatikánu. Paradoxně se tak stalo v důsledku komunistického režimu v Československu, který zakázal převoz jeho ostatků do vlasti (ten se uskutečnil až v dubnu 2018, kdy byly ostatky uloženy v kapli sv. Anežky České ve Svatovítské katedrále).

V roce 2011 vzniklo první DVD „Třeboňští pištee Pocta Růži DVD live.“ Jednalo se o záznam z koncertu v kostele Panny Marie Královny a sv. Jiljí v Třeboni a dokumenty z cesty do Vatikánu při příležitosti koncertu v bazilice svaté Praxedy a generální audience u papeže Benedikta XVI.²⁷

Podle slov pana Václava Šimečka bylo reprezentování ve Vatikánu vrcholem pištecké kariéry. Pištee věděli, že tento úspěch už nelze překonat. V té době se také začaly zhoršovat zdravotní problémy paní Mileny Šimečkové, zakladatelky souboru. Z těchto důvodů se rozhodli, že sníží množství jejich koncertů. I tak pištee odehráli více než 1200 koncertů.²⁸

V roce 2012 účinkovali Třeboňští pištee při přímém televizním přenosu Modlitby za domov v Roudnici nad Labem. Koncert proběhl v rámci oslav vzniku republiky dne 28. října.²⁹ V říjnu tohoto roku uspořádali také koncert v kostele Panny Marie Královny a sv. Jiljí v Třeboni. Nazvali jej „Pocta růži – rok poté“ jako vzpomínku na návštěvu Říma a Vatikánu. Při té příležitosti starosta Třeboně Jiří Houdek vzpomínal na audienci u papeže, kdy pištee na papežův pozdrav reagovali hudbou a řekl: „*V té chvíli reprezentovali celou Českou republiku. Když jsem krátce poté sv. Otci předával dar za město Třeboň, měl jsem připravenou řeč, ale najednou opět spustili Třeboňští pištee a já si uvědomil, že hudba je to nejdůležitější, co jsme mu přivezli. Řekl jsem mu tedy jenom, že jsou to naši*“.

O rok později, v roce 2013, získali zakladatelé souboru – manželé Šimečkovi – Cenu Města Třeboně.

²⁶Informace získané během osobního rozhovoru s Václavem a Milenou Šimečkovými, 14. 6. 2022

²⁷Srov. <https://trebonstipistci.cz/diskografie/>, 2015

²⁸Informace získané během osobního rozhovoru s manžely Šimečkovými, 14. 6. 2022

²⁹Srov. <https://trebonstipistci.cz/2012-2018/>, 2015

V prosinci roku 2018 na adventním koncertě v Třeboni proběhla oslava vstupu do 45. sezóny souboru Třeboňských pištců.

V roce 2020 zasáhlo celý svět onemocnění covid, které se samozřejmě dotklo také Třeboňských pištců. Nemožnost koncertovat byla pro ně těžce snesitelná. Naposledy soubor vystupoval v lednu 2020 ve Strakonících. Nikdo tehdy netušil, že to bude na dlouhou dobu poslední koncert. Znovu se ke koncertování vrátili po více jak dvouleté odmlce v červnu roku 2022. Účinkovali v rámci Hornických slavností v kostele svatého Víta v Rudolfově. Další koncert následoval v červenci 2022 ve Schwarzenberské hrobce v Třeboni při příležitosti ukončení festivalu Okolo Třeboně. Tento festival Pištcí tradičně ukončují již od roku 1991. Jako host s nimi vystupuje violoncellista Pavel Barnáš, který je pořadatelem tohoto festivalu. Ale na tomto koncertě bohužel z důvodu jiných pracovních povinností tentokrát nevystoupil. Tohoto koncertu jsem se také osobně zúčastnila. Na vlastní oči jsem viděla, jakým skvělým týmem pištcí jsou. Jsou to nejenom vynikající hudebníci, ale též skvělí lidé, kteří si navzájem rozumí a „táhnou společně za jeden provaz.“ Všem jim na souboru velice záleží. Na závěr koncertu vystoupila jedna ze členek souboru s vřelým poděkováním za letitou práci panu Václavu Šimečkovi a jeho manželce, která se už koncertů bohužel ze zdravotních důvodů nemůže zúčastňovat. Bylo vidět, že pan Šimeček je mile překvapený a dojatý. Toto gesto publikum ocenilo dlouhotrvajícím potleskem vestoje.

Z bohatého repertoáru různých žánrů, který na koncertě ve Schwarzenberské hrobce zazněl, bych ráda vyzdvihla dvě irské skladby. Tyto skladby byly zážitkem nejen hudebním, ale též i vizuálním. Děvčata během hry střídala různé druhy zobcových fléten, což byl obdivuhodný výkon. Všichni členové souboru při každém svém vystoupení hrají a zpívají s maximálním nasazením. Svým posluchačům předávají to nejlepší, co se za svou hudební kariéru naučili. Vedoucí souboru vždy říká, aby hráli a zpívali tak, že to lidem bude znít svátečně.

Pro letošní rok 2022 je dále plánovaný jeden říjnový koncert v Pacově a v prosinci adventní koncert v divadle Josefa Kajetána Tyla v Třeboni.

Za dva roky oslaví Třeboňští pištcí padesáté výročí od založení souboru a výhledově plánují, že budou vystupovat cca na 4–5 koncertech ročně (v době vysoké koncertní činnosti odehráli až třicet koncertů ročně). Podle slov pana Václava Šimečka bude hodně záležet na členkách souboru, zda budou mít i nadále čas a chuť v koncertování pokračovat.

4 Rozdělení Třeboňských pištců

V roce 1994 byl soubor rozdělen na Třeboňské pištce I a II. Věkové rozdíly i rozdíly v hráčské dovednosti začaly být omezujícími prvky, které vedoucí souboru tížily. Proto se rozhodli pro tento krok a rozdělením vytvořili soubory dva, přičemž každý měl svůj repertoár i svůj кроj.

Základem **Třeboňských pištců I** se stali instrumentalisté a vokalisté, kteří byli starší, zkušenější a hudebně nadanější. Tito členové i po absolvování střední školy nadále pokračovali s účinkováním v souboru. Byli velmi odpovědní ke studovanému materiálu, toužili se hudebně rozvíjet a samostatně na sobě pracovat.³⁰

V **Třeboňských pištcích II** působili členové mladšího věku (okolo 12 let) a členové s menší mírou hudebního talentu. Tyto děti sice zvládly základní program z paměti, ale neměly dosud příležitost vystoupit na koncertě. Musely čekat na případný odchod některého ze starších hráčů. Původní soubor se totiž rozrostl na více než třicet členů, a to už bylo hudebně neefektivní. Proto se vedoucí souboru rozhodli pro rozdělení. Tento krok se v průběhu dalších let ukázal jako velice prospěšný. První koncert Třeboňských pištců II se konal v dubnu 1995 na státním zámku v Třeboni.

Počet dětí, jež měly zájem o členství v souboru se neustále zvyšoval, a proto vznikli v roce 2004 **Třeboňští pištci III**. Zde působili nejmladší hráči.³¹ Tento soubor nacvičoval odlišný repertoár od předchozích dvou „Pištců.“ Své působení ukončili po třech letech v roce 2007, jelikož vedení třech souborů bylo časově velmi náročné. Kromě toho se začaly zhoršovat zdravotní problémy paní Šimečkové, takže bylo žádoucí, aby část energie vynakládané pro soubory věnovala sama sobě.

Dnes už zaniklo i rozdělení na Pištce I a Pištce II. Všichni fungují jako jeden celek.

³⁰ Informace získané během osobního rozhovoru s manžely Šimečkovými, 14. 6. 2022

³¹ Informace získané ze souborové kroniky, svaz. 2, s. 34

5 Další soubory, které spolupracují s Třeboňskými pištcí

5.1 *Dívčí pěvecké trio*

Pěvecké trio založila v roce 1984 paní Milena Šimečková. Dívčí trio se skládalo z Mileny Šimečkové – Zahradilové (dcera manželů Šimečkových), dále z Lenky Dvořákové – Sedlákové a Jiřiny Štíchové – Polákové. Všechny tři ženy byly a jsou také členkami souboru Třeboňští pištcí.³²

Trio se dlouhou dobu nespojovalo s Třeboňskými pištcí, ale fungovalo jako samostatné uskupení. Paní Šimečková dívky velmi pečlivě trénovala, připravovala repertoár, který se skládal z řady krásných českých i ruských lidových písní.

V květnu roku 1985 se dostavily první větší úspěchy. Dívky získaly druhé místo v národním kole soutěže „Puškinův památník“, které se konalo v Praze.³³ Zazpívaly zde ruskou lidovou píseň v originální podobě. O dva roky později získalo dívčí trio v této soutěži 3. místo. Nicméně tímto úspěchy zdaleka ještě nekončily. Dívčí trio se v letech 1986 a 1987 umístilo na prvním místě v krajském kole soutěže ve zpěvu jihočeské lidové písně „O rudý karafiát“ v Milevsku. Díky těmto úspěchům byla děvčata v roce 1987 pozvána československou televizí do Písku, aby zde natočila několik písní do pořadu Televizní klub mladých.

Dívčí pěvecké trio ukončilo svoji činnost v roce 1988. Ženy z tohoto uskupení jsou ale nadále členkami souboru Třeboňských pištců, kde působí jako flétnistky a zpěvačky jihočeských lidových písní.

³² Informace získané během osobního rozhovoru s Václavem a Milenou Šimečkovými, 14. 6. 2022

³³ Informace získané ze souborové kroniky, svaz. 1, s. 35

5.2 *Flétnový kvartet ROZETA*

Flétnový kvartet ROZETA založila paní Milena Šimečková v roce 1994. Hlavním důvodem jeho vzniku byla skutečnost, že mnoho renesančních a barokních skladbiček by lépe vyznělo v komornějším obsazení než ve velkém ansámbly. Členkami tohoto kvarteta se stala velmi šikovná děvčata z uskupení Pištců II.³⁴

Paní Šimečková pro sestavení jejich repertoáru hledala materiál v různých sbírkách, např. u Otakara Hostinského nebo Karla Weisse. Jednalo se o hudbu evropské i české gotiky, renesance, baroka a také o starou českou lidovou hudbu. Veškeré tyto skladby rozepisovala pro všechny hlasy.

Premiéra kvarteta se uskutečnila v červnu 1996 v Rožmberském erbovním sále třeboňského zámku na koncertě Třeboňských pištců II.

Flétnový kvartet ROZETA funguje dodnes. Postupem času vyšlo najevo, že založení kvarteta byl správný krok. A to nejen z hlediska hudebního, ale též i organizačního. Někdy je téměř nemožné, aby se sešli všichni členové Třeboňských pištců – mají např. studijní či pracovní povinnosti mimo Třeboň – a tak občas, převážně na akcích v Třeboni, vystupuje jen část souboru a tou je již právě zmíněné kvarteto ROZETA.³⁵

³⁴Informace získané během osobního rozhovoru s Václavem a Milenou Šimečkovými, 14. 6. 2022

³⁵Srov. <https://www.trebonsko.cz/rozeta-fletnovy-kvartet-souboru-trebonsti-pistci>, 2010

6 Repertoár Třeboňských pištců

Základ repertoáru Třeboňských pištců zpočátku tvořila stará česká a evropská hudba. Dále hudba renesanční a barokní. Postupně se kmenový repertoár rozšířil o jihočeské lidové písně, o melodie bolivijských indiánů, o populární a swingové evergreeny, a nakonec i o hudbu Smetany a Mozarta. Později se v repertoáru objevily černošské spirituály, anglické a skotské písně či americký bluegrass. Kmenový repertoár tvoří přes dvě stě skladeb interpretovaných z paměti. Soubor má ve svém programu české i světové koledy, pastorely a vánoční písně.³⁶

Veškeré skladby, které Šimečkovi zařadili do repertoáru souboru, museli sami ručně přepsat a upravit. V té době neexistovalo žádné počítačové upravování not, jako je tomu dnes. Podle slov pana Šimečka to nebylo vůbec jednoduché. Sháněli jakékoliv materiály, přepisovali stovky nahrávek, až prý zničili cívku. Veškeré skladby aranžovali nejprve pro soprán, alt, tenor a poté i pro bas.

Nejstarší skladbičky, které si Třeboňští pištcí zařadili do repertoáru, sahají až do 14. století. Jsou to např. „Czaldy – waldy“, „Byl jest v Kunštátě“ atd. Dále zařadili renesanční skladby od italských skladatelů, jako jsou Orlando di Lasso, Giovanni Gabrielli a skladatelů francouzských, jako je např. Pierre Attaignant. Všichni zmínění spadají do renesanční světské hudby pocházející z 16. století. Postupně také zařadili renesanci anglickou, německou a dále i české renesanční autory, jako je např. Jan Kampanus Vodňanský.³⁷ Při interpretaci těchto skladeb hru fléten podbarvují také zvukem cembala, zvonkohry, violoncella, tympanů a loutny.

Těžištěm pišteckého repertoáru je hudba z období baroka. Oproti renesanční hudbě a její určité volnosti interpretace má barokní hudba určité zásady, a to je určená hierarchie hlasů a nezbytná součást generálbasu. V barokní hudbě je nutné dodržet také dynamiku, agogiku, a pokud je předepsané, tak i nástrojové obsazení. Jeden z hlavních autorů, jehož skladby pištcí interpretují, je Adam Václav Michna z Otradovic, jindřichohradecký skladatel a básník. V průběhu let hrají pištcí množství drobných skladeb od anglických a německých skladatelů. Těmi jsou např. George Friedrich Händel, Henry Purcell, William Boyce.

Vedoucí souboru dále zařadili do svého repertoáru jihočeské lidové písně. Tyto písně interpretovaly vokalistky z již zmíněného dívčího tria, které byly zároveň

³⁶ Srov. https://jindrichohradecky.denik.cz/zpravy_region/trebonsti-pistci-slavi-40-let-na-hudebni-scene-20141125.html, 2014

³⁷ Informace získané z osobního rozhovoru s Václavem a Milenou Šimečkovými, 14. 6. 2022

flétnistky souboru. Zpočátku byla aktivita tria zcela oddělena od aktivity Třeboňských pištců. V roce 1988 ukončilo pěvecké trio svoji činnost a od té doby děvčata fungují jako vokalistky v souboru pištců.

Oba zakladatelé souboru si získali hluboký vztah k lidovým písním. Pan Václav Šimeček hrál mezi lety 1957–1964 na housle v Souboru písní a tanců n. p. Jihostroj Velešín, jehož součástí byla doudlebská lidová muzika.³⁸ Paní Šimečková si zase oblíbila sbírku Jihočeské lidové písně Václava Čiháka, ale v hudbě ji od útlého dětství ovlivňoval především její otec Josef Václav Kratochvíl. Ten byl mimo jiné nadšeným sběratelem lidové písně v oblasti Krkonoš a Českomoravské vysočiny. Jeho dcera Milena si krkonošský folklór taktéž velmi oblíbila.³⁹

Vedoucí souboru vybírali písně z různých sbírek, např. od Karla Weisse „Český jih a Šumava v písní“, od básníka K. J. Erbena a hudebního skladatele J. P. M. Martinovského „Nápěvy písní národních v Čechách“, od Ferdinanda Sládka „Náš poklad - 270 národních písní.“ Dále doplňovali repertoár písněmi ze sbírky „Jihočeské lidové písně“ od již zmíněného Václava Čiháka.

Další inspirací pro vedoucí souboru byly osvědčené skladby české i světové populární hudby ovlivněné swingem. Se zařazením tohoto žánru přichází menší problém a tím je swingové frázování a synkopické metrum, jež tyto skladby vyžadovaly. Díky usilovné rytmické průpravě, kterou si vzal na starost pan Šimeček, se většina hráčů naučila swingovat a cítit synkopu. Některé děti s menší mírou talentu toto úskalí bohužel nepřekonal a ani přes svou usilovnou píli se swingové fráze a synkopické metrum nenaučily.

Nejprve vedoucí do repertoáru zařadili několik swingových skladeb od Jaroslava Ježka počínaje skladbou „Život je jen náhoda“ nebo „Nebe na zemi. „Později přidali skladbu „Summertime“ od George Gershwin, dále osm transkribovaných písní z animované filmové pohádky „Sněhurka a sedm trpaslíků“ od Franka Churchila. V repertoáru Třeboňských pištců můžeme také najít slavné filmové a muzikálové melodie, jako je „West side story“ od Leonarda Bernsteina nebo „Jak byl dobyt Divoký západ“ od Franca Newmanna. Součástí repertoáru se stala i známá skladba „The Enertainer“ od Scotta Joplina.⁴⁰ Dále repertoár obohacuje také světově známá skupina The Beatles a její hity „Yesterday“, „Eleanor Rigby“ nebo „Michelle.“

³⁸Informace získané během osobního rozhovoru s Václavem a Milenou Šimečkovými, 14. 6. 2022

³⁹Informace získané během osobního rozhovoru s Václavem a Milenou Šimečkovými, 14. 6. 2022

⁴⁰Informace získané z kroniky Třeboňských pištců a z osobního rozhovoru s Václavem a Milenou Šimečkovými

V seznamu nesmí chybět světový hit „Whiter Shade Of Pale“ od Gary Brookera. Pištcí si také oblíbili švédskou skupinu ABBA a její skladby „Souper Trouper“ a „Lay all your love on me“.⁴¹

Dále pištcí zařadili hudbu Latinské Ameriky. Zobcové flétny by podle tradičního pojetí měly hrát pouze starou hudbu. Ale jelikož byl soubor sestaven převážně z menších dětí a interpretace pouze staré hudby by vedla k utlumení zájmu na flétnu hrát, bylo vhodné zařadit skladby, které budou pro děti záživné a rytmicky zajímavé.

Pan Václav Šimeček se o hudbu Latinské Ameriky velmi zajímal. Získal autentické nahrávky na gramodeskách a magnetofonových páscích od již zmíněné Ingrid Kohoutkové, která žila několik let v Bolívii. Jednou z repertoárových linií se tedy staly i melodie indiánů z Chile, Bolívie a Peru. Pan Šimeček se pokusil upravit taneční a teskné indiánské melodie ve dvojhlasech s doprovodem španělské kytary, tamburiny nebo bongos a pandeirou. Pištcí zařadili do repertoáru skladbičky s rytmy brazilské samby, bolivijského carnavalita, chilské cuecy.

Třeboňští pištcí se vyznačují svou multižánrovostí, a proto přidali do svého repertoáru další žánr a tím jsou černošské spirituály. V této době mají pištcí možnost vystupovat společně s folkovými kapelami. Většina již dospívajících členů byla ovlivněna folkovou skupinou Nezmaři, se kterou občas vystupovali a také se setkali s vynikající pražskou skupinou Spirituál kvintet.⁴² Vedoucí se díky těmto impulsům rozhodli, že zařadí spirituály do repertoáru pištců. V souboru vznikly výborné podmínky pro interpretaci spirituálů a gospelů. K dívčímu pěveckému triu se s barytonem přidal pan Václav Šimeček. Tento čtyřhlasý vokál byl obohacen hrou na flétny, klavír, kytaru a bicí.

Pištcí hrají dva typy spirituálu – koncertní, které se blíží spíše ke klasické hudbě a rytmické s jednodušší harmonií. Z koncertních spirituálů jsou to např. skladby „Deep River“, „When The Stars Begin To Fall.“ Z rytmických zařazují např. skladby „Good News“, „Go Down Moses“, „Go Tell It On The Mountains.“

Dále jsou do repertoáru zařazeny tradiční skotské a anglické písně, jako jsou např. „What Shall We Do With The Drunken Sailor.“ Tyto skladby jsou stylizovány folklórně, s doprovodem klavíru, kytary, violoncella a bicích.

⁴¹ Informace získané během osobního rozhovoru s Václavem a Milenou Šimečkovými, 14. 6. 2022

⁴² Informace získané během osobního rozhovoru Václavem a Milenou Šimečkovými, 14. 6. 2022

Pan Šimeček se také zajímal o tradiční americkou bělošskou country hudbu, především o bluegrass. Oba vedoucí souboru se v roce 1995 seznámili s velkou sbírkou American Song, která byla vydána v USA na přelomu 19. a 20. století.⁴³ Sbírkou obsahovala například duchovní gospel písně Sever proti Jihu, dále také evropské písně, které byly do USA dovezeny přistěhovalci. V neposlední řadě obsahovala melodie slavného Stephena Fostera, známého jako „otce americké hudby“. Veškeré písně ve sbírce byly otištěny ve čtyřhlasých úpravách pro smíšený sbor a klavír. Pištcí si do repertoáru zařadili směs pochodových písní války Severu proti Jihu.

⁴³Informace získané během osobního rozhovoru s Václavem a Milenou Šimečkovými, 14. 6. 2022

7 Nástrojové složení souboru

Soubor je převážně tvořen ze **zobcových fléten**. Ty jsou doplněny dalšími klasickými nástroji jako klavír, kytara, loutna, bicí nástroje, zvonkohra, flétny příčné, violoncello či elektrofonické varhany. Náročný program vedl k používání fléten altových, sopránových a basových. Tak jak se měnily a doplňovaly hudební nástroje, měnil se i repertoár a interpretační náročnost skladeb.⁴⁴

Zobcové flétny, které používali členové souboru pro svoji hru do roku 1989, se vyráběly v Markneukirchenu v Německé demokratické republice. Šlo o dřevěné školní flétny s německým hmatem. Flétny se z Německa dovážely do národního podniku v Hradci Králové.

Ceny sopránových fléten se tehdy pohybovaly okolo 40 Kčs. Flétny byly finančně podporované, stejně jako všechny školní učebnice a pomůcky. Velmi oblíbené značky fléten tehdy byly Jupiter, Saturn a Venus. O několik let později byly pro zpestření hry pořízeny první altové a tenorové flétny značky Heinrich a Saturn, jež byly opět s německým hmatem. Během několika dalších let soubor přešel na flétny s barokním hmatem, který lépe vyhovoval požadavkům staré hudby. Tyto flétny vydávaly již dobře sladitelný tón, což se u fléten s německým hmatem nedařilo.

Vedoucí souboru mezitím nabývali zkušeností od profesionálních flétnistů jako je Jiří Stivín nebo byl Pavel Jurkovič (1933–2015). Získali od nich cenné poznatky o tvoření tónů a správné intonace nebo zjistili, že nástrojová nesourodost v souboru a paralelní využívání jak německého, tak barokního hmatu, je základní chybou, kvůli které nelze dosáhnout správného zvuku.

V roce 1979 přivezl pan Šimeček z Maďarska první dvě barokní plastové sopránové flétny značky Yamaha. Další možností bylo zakoupení německých fléten značky Hohner a japonských fléten značky Aulos v podniku zahraničního obchodu Tuzex. Od poloviny 80. let hráli pištcí na dřevěné basové flétny z NDR značky Heinrich – Meister.⁴⁵

Oba vedoucí si přáli postupem času vybavit celý soubor flétnami jedné značky. Až do „sametové“ revoluce v roce 1989 bylo toto jejich přání nereálné. Chyběly jim finance a velkou úlohu zde sehrál i nedostatek nástrojů na trhu. Pištcí hráli na flétny

⁴⁴ Informace získané během osobního rozhovoru s Václavem a Milenou Šimečkovými, 14. 6. 2022

⁴⁵ Informace získané během osobního rozhovoru s Václavem a Milenou Šimečkovými, 14. 6. 2022

značky Yamaha, Aulos, Hohner a Heinrich. Jelikož flétny typu „Aulos“ byly již z výroby mírně podladěné, byl problém je sladit s flétnami odlišných značek.

Po „sametové“ revoluci přišel zásadní zlom. Po pádu totalitního režimu skončil dovoz levných nástrojů z NDR. Rovněž skončil prodej v Tuzexu. Vedoucí souboru pocítili volnost, mohli pracovat za příznivějších podmínek, nezávisle se rozhodovat. Po roce 1989 Šimečkovi vyvinuli úsilí, aby zajistili pro celý soubor zobcové flétny značky Yamaha. To se jim během první poloviny 90. let podařilo a celý soubor, a dokonce i nově vznikající Třeboňské pištce II, těmito flétnami vybavili. Jednalo se o plastové flétny v imitaci dřeva s barokním hmatem. Tehdejší cena se pohybovala okolo 700 Kč za sopránovou flétnu a 1000 Kč za flétnu basovou.

Nedílnou součástí souboru je od roku 1975 kytara, na kterou hraje Václav Šimeček. V roce 1985 si zakoupil prostřednictvím podniku zahraničního obchodu Tuzex japonskou akustickou kytaru značky Ibanez. Dalším nástrojem pořízeným do souboru byla elektroakustická kytara „jumbo“ značky Epiphone vyrobená v Jižní Koreji. Na tuto kytaru pan Šimeček hrál při koncertech pro folkové publikum. Hrál také na akustickou kytaru, kterou si zakoupil od kytaráře Petra Meindlschmieda.

Zvuk zobcových fléten dále doplňuje violoncello. Tento smyčcový nástroj je nedílnou součástí souboru od roku 1975. Violoncello má velkou úlohu v barokních skladbách, kde zastupuje roli generálbasu. V renesančních skladbách plní úlohu basového nástroje. V populární a swingové hudbě zastupuje kontrabas.

Dalším nástrojem, který neodmyslitelně patří k souboru, jsou klávesové nástroje. Prvním nástrojem, který si pištci pořídili, byly školní minivarhany. Také měli možnost využít při svých koncertech v některých prostorách klavír. V roce 1994 si soubor zakoupil přenosný digitální klavír značky Yamaha.

Důležitým nástrojem v souboru pištců jsou také bicí nástroje. Zpočátku se jednalo o orffovské bicí nástroje, mezi ně patřily tympány, tamburina, pandeiro a claves.⁴⁶ Využívají také malý buben s metličkami značky Amati a to hlavně při interpretaci světových evergreenů. Nedílnou součástí bicích nástrojů jsou bongos, jež pištci používají při hře populárních skladeb. Posledními nástroji, kterými pištci doprovází zvuk zobcových fléten, jsou zvonkohra a metalofon.

⁴⁶Informace získané z kroniky Třeboňských pištců, svaz. 1, s. 16

7.1 Významní flétnisté v souboru Třeboňští pištcí

Jedna z prvních významných flétnistek byla Jana Nehodová – Dvořáková. V souboru brzy patřila mezi nejlepší hráče, a tak se na popud paní Šimečkové přihlásila do lidové školy umění. Studovala hru na příčnou flétnu, poté vystudovala konzervatoř a dnes vyučuje hru na příčnou a zobcovou flétnu na Základní umělecké škole Piaristické náměstí v Českých Budějovicích.⁴⁷ Druhým příkladem je Magdalena Boukhemis, která jako první zvládla hru na tři druhy fléten – sopránovou, tenorovou a basovou. Další výbornou flétnistkou v souboru je Milena Šimečková – Zahradilová, dcera zakladatelů. Vystudovala Konzervatoř v Českých Budějovicích a poté obor Hudební výchova na Pedagogické fakultě Jihočeské univerzity. Nyní vyučuje Hru na klavír na Konzervatoři v Českých Budějovicích a také v místní Základní umělecké škole Piaristické náměstí.

7.2 Violoncellisté v souboru Třeboňští pištcí

První cellistkou souboru se stala Štěpánka Kutmanová.⁴⁸ Po jejím odchodu se stal cellistou pištců Petr Šporcl, bratr známého houslového virtuosa Pavla Šporcla. Jejich otec, Petr Šporcl st., byl členem činohry Jihočeského divadla v Českých Budějovicích. Cellista Petr Šporcl byl žákem výborného pedagoga Mgr. Rudolfa Weisse v českobudějovické lidové škole umění. Se souborem účinkoval do roku 1985. Vystudoval Pražskou konzervatoř a v roce 1995 se stal úspěšným absolventem pražské AMU. V témže roce stál u zrodu M. Nostitz Quarteta, jehož členem je doposud. Také působil jako koncertní mistr violoncell v Pražské komorní filharmonii.

Po odchodu Petra Šporcla se další cellistkou pištců stala v roce 1986 Barbora Soukupová. Byla též žákyní pedagoga Mgr. Rudolfa Weisse v českobudějovické lidové škole umění. Poté vystudovala Pražskou konzervatoř a nyní je členkou Orchestru Národního divadla. V souboru pištců působila do roku 1990.

Od roku 1985 spolupracuje s Třeboňskými pištcí violoncellista Pavel Barnáš, rodák z Třeboně. Je absolventem Konzervatoře Brno a od roku 1994 působí v Symfonickém orchestru českého rozhlasu Praha.⁴⁹ Mimo jiné je výborným

⁴⁷Informace získané během osobních konzultací s Milenou Zahradilovou

⁴⁸Informace získané z kroniky Třeboňských pištců, svaz.1, s. 10

⁴⁹ Srov. <https://socr.rozhlas.cz/pavel-barnas-7620574>, 2014

organizátorem, neboť právě on založil v roce 1991 hudební festival Okolo Třeboně. Třeboňští pištcí každoročně ukončují tento festival ve Schwarzenberské hrobce koncertem, kde s nimi na violoncello vystupuje sám ředitel festivalu. Nutno podotknout, že je to právě on, kdo má velký podíl na vzniku CD Třeboňských pištců.

7.3 Klavíristé v souboru Třeboňští pištcí

První klavíristkou souboru se stala Hana Zahradníková, která absolvovala Lidovou školu umění v Třeboni. Později vystudovala Pedagogickou fakultu Jihočeské univerzity, obor Učitelství na ZUŠ. Další klavíristkou Třeboňských pištců se stala Milena Šimečková – Zahradilová. Studovala Konzervatoř v Českých Budějovicích u Mgr. Magdy Štajnochrové. Poté vystudovala Pedagogickou fakultu Jihočeské univerzity, obor Základní umělecká škola – hudební výchova. Po absolvování vysoké školy se stala korepetitorkou na Konzervatoři v Českých Budějovicích a později i učitelkou hlavního oboru. Zároveň vyučuje na Základní umělecké škole Piaristické náměstí. Soubor Třeboňských pištců doprovází na klavír dodnes.

8 Nahrávání CD

Třeboňští pištci nahráli za dobu své existence pět CD a jedno DVD. První CD vzniklo v roce 1993. Nese název „**Kdo chce býti veselý.**“ Obsahuje nahrávky renesančních a barokních skladeb a lidových písní. Pomoc při natáčení jim poskytl Ing. Karel Špalek z Českého rozhlasu v Brně.⁵⁰ CD obsahuje celkem dvacet šest nahrávek. Najdeme zde např. skladby „Andělské přátelství“ a „Předmluva“ od Adama Václava Michny z Otradovic, dále jihočeské lidové písně, jako např. „Na tej třeboňskéj hrázi“, „Vyletěli dva holoubci“, „Já jsem tobě můj Jeníčku“, „Můj milej mi pod okýnkem“ a další. Křest CD se konal v červnu roku 1993 během konání festivalu Okolo Třeboně.

Druhé CD, které pištci nahráli, vzniklo v roce 1994 a má název „**Hej hou.**“ Toto CD obsahuje skladby z filmu W. Disneye „Sněhurka a sedm trpaslíků“, dále jihoamerické lidové písně a světové evergreeny. CD nahráli v areálu zámku v Třeboni. Nahrávání zmíněného CD předchází zajímavá, již dříve zmíněná informace, kdy členové souboru navštívili kino, kde pouze pro ně promítali film „Sněhurka a sedm trpaslíků“, aby si naposlouchali skladby, které další den nahrávali.⁵¹ CD „Hej hou“ obsahuje tedy hudbu k tomuto filmu, dále např. spirituál „Deep River“, skladby „Michelle“ a „Yesterday“ od skupiny Beatles, „America“ z West Side Story od Leonarda Bernsteina, ragtime „The Entertainer“ od Scotta Joplina, „Portsmouth“ od Mika Oldfielda a jiné. Toto CD bylo pokřtěno v listopadu v roce 1994 ve velkém sále městské knihovny, kde pištci koncertovali společně se skupinou Žalman.

Třetí CD vzniklo v březnu 1999 a nese název „**Aj, růže rozvila se.**“. Nahrávalo se v prostorách renesanční radnice ve výstavní síni Pod věží. Zvukovým mistrem byl opět Ing. Karel Špalek. Nadchly ho první dvě CD, na kterých zpívaly zpěvačky (Milena, Jiřina a Lenka) jihočeské lidové písně, a proto Šimečkovým nabídl, že s nimi přijede nahrát třetí CD. Nahrávání bylo podle slov pana Václava Šimečka velmi náročné, a to z toho důvodu, že CD mělo nahrát nové pěvecké trio. Toto uskupení ale nemělo zdaleka takové zkušenosti, jak trio původní. Díky intenzivní a dlouhé práci se vše nakonec podařilo.⁵² Celou produkci si vzal pod záštitu Pavel Barnáš, který se rozhodl, že CD vydá vlastním nákladem. Obsahuje skladby jako např. „Aj, růže rozvila se“, „Byl jest v Kunštátě.“ Hodně písní pochází od

⁵⁰Informace získané ze souborové kroniky, svaz.2, s. 12 srov. <https://trebonstipistci.cz/diskografie/>, 2015

⁵¹Srov. <https://trebonstipistci.cz/1992-1994/>, 2015

⁵²Informace získané během osobního rozhovoru s Václavem a Milenou Šimečkovými, 14. 6. 2022

jindřichohradeckého skladatele Adama Václava Michny z Otradovic z Loutny české jako např. „Svatební věneček“, „Povolání duchovní nevěsty“, „Duchovní svatební lázeň“, „Svatební prstýnek“. Dále obsahuje skladby od skladatele Henryho Purcella a jsou to „Rondeau“, „Air“ a „Rondeau menuet.“ Nahráli také skladbu „Ave verum corpus“ od Wolfganga Amadea Mozarta a v neposlední řadě mnoho jihočeských lidových písní, jako např. „Vstala ráno za svítání“, „Šel milý okolo“, „Copak si Honzíčku“, „Vdejte mě matičko“, „Kdyby se tatínek nevadil“, „Nechal mě můj milej“, „Proč se ten měsíček“, „Přeškoda nastokrát té růže červené.“ Album bylo slavnostně pokřtěno v červnu 1999 na koncertu Třeboňských pištců při příležitosti ukončení festivalu Okolo Třeboně.

Čtvrté CD má název **Třeboňští pištcí 30 let live**. Bylo natočeno živě k třicátému výročí vzniku Třeboňských pištců. Nahrávka byla pořízena v roce 2004 na koncertě v divadle J. K. Tyla. Obsahuje např. skladby „Veselý kovář“ od G. F. Händela, „Vesele si žítí“ od Giovanniho Gastoldiho, „Pojď za mnou“ od Johna Hiltona, „Air“ od J. S. Bacha, „El condor pasa“ od Fernanda Roblesa, „Frottola“ od T. Tromboncina, „Nadešel máje čas“ od Thomase Morleyho, „Velikonoční passamezza“ od Adama Michny z Otradovic, „Jig“ ze svity Gordický uzel od Henryho Purcella, „Mackenovo zlato“ od Quince Jonesa, „Laura“ od Davida Raksina, „Whiter Shade Of Pale“ od Garyho Brookera, „A Dwarfs Yodel Song“ od Franka Churchila, „America“ od Leonarda Bernsteina, „Portsmouth“ od Mika Oldfielda a další. Je to první živě nahrané CD a svou úroveň svědčí o vysoké kvalitě tohoto amatérského souboru.⁵³

Posledním, pátým CD je **Třeboňští pištcí ve Schwarzenberské hrobce live**. Jedná se o záznam koncertů uskutečněných v letech 2006–2007 ve Schwarzenberské hrobce na závěr festivalu Okolo Třeboně. Bylo vydáno v roce 2010. Obsahuje renesanční skladby, písně bolivijských indiánů, černošské spirituály, písně Johna Lennona a další.

V roce 2011 vzniká první a zatím poslední DVD s názvem **Třeboňští pištcí Pocta Růži DVD live**. Jedná se o záznam z koncertu v kostele Panny Marie Královny a sv. Jiljí v Třeboni a dokumenty z cesty do Vatikánu při příležitosti koncertu v bazilice svaté Praxedy a generální audience u papeže Benedikta XVI.

⁵³Informace získané během osobního rozhovoru s Václavem a Milenou Šimečkovými, 14. 6. 2022, Srov. <https://trebonstipistci.cz/diskografie/>, 2015

9 Historie a hudební život města Třeboň

9.1 Historie města Třeboň

Ve své práci se zabývám souborem Třeboňští pištcí, který vznikl v Třeboni, a proto se krátce zmíním o historii města a jeho hudebním životě.

Počátky města Třeboň sahají až do 12. století. K prvním majitelům rozlehlého území patřil Vítek z Prčic z rodu Vítkovců. V roce 1366 získali toto území bratři z rodu Rožmberků. Za jejich vlády nabylo město Třeboň velkého bohatství. Páni z Rožmberka založili v Třeboni klášter. V té době vznikly na Třeboňsku již první rybníky, např. rybník Dvořiště.⁵⁴

Velký rozvoj zažilo Třeboňsko za vlády Petra IV. z Rožmberka (1462–1523). Tento šlechtic velmi podporoval rybníkářství na svém panství. V jeho službách sloužil Štěpánek Netolický (1460–1539), který se jako první zasloužil o budování rybníční sítě na Třeboňsku. Za jeho nejslavnější dílo se dá považovat umělý kanál Zlatá stoka.⁵⁵

Největšího rozkvětu se Třeboň dočkala za vlády posledních Rožmberků, bratrů Viléma z Rožmberka (1535–1592) a Petra Voka z Rožmberka (1539–1611). V jejich službách pracoval rožmberský regent Jakub Krčín z Jelčan (1535–1604), který proslul jako architekt rybníční sítě na Třeboňsku.⁵⁶ Ve službách Rožmberků vybudoval některé z nejproslulejších a dodnes obdivovaných rybníků. Patří mezi ně zejména rybník Svět (původně Nevděk) a také největší z nich, Rožmberk.

Po smrti posledního Rožmberka Petra Voka, postihlo obyvatele třeboňského panství na desítky let strádání. V době 30. války zažilo město několik vojenských útoků a na celém panství vznikly značné škody. Další ranou byla velká morová epidemie v roce 1640. Na památku obětí morové epidemie stojí na třeboňském náměstí morový sloup.⁵⁷

V roce 1660 se stává panovníkem třeboňského území kníže Jan Adolf z rodu Schwarzenberků (1615–1683). Jejich prvním trvalým majetkem v Čechách bylo panství v Třeboni, dále v Hluboké nad Vltavou, Českém Krumlově nebo na Orlíku. V roce 1874 započala stavba jedné z nejvýznamnějších památek – Schwarzenberské hrobky.

⁵⁴Srov. <https://www.trebonsko.cz/historie-trebonska>, 2010

⁵⁵BAUER, Jan. *Okolo Třeboně krajem tří růží*. Praha: Regia, 2010. Tajemné stezky. ISBN 978-80-86367-80-4., str. 12

⁵⁶Srov. <https://www.trebonsko.cz/jakub-krcin-z-jelcan-a-sedlcan>, 2012

⁵⁷BAUER, Jan. *Okolo Třeboně krajem tří růží*. s.16

Založil ji Jan Adolf II. ze Schwarzenberku (1799–1888) na podnět své manželky Eleonory z Lichtenštejnu (1812–1873). Rod Schwarzenberků působil na třeboňském panství až do 2. světové války.

V současnosti je hlavním představitelem rodu Karel VII., kníže ze Schwarzenberku, který byl v roce 1962 členem hlubocko-krumlovské větve JUDr. Jindřichem Schwarzenberkem (1903–1965) adoptován. V roce 1979 po smrti Jindřicha se obě větve a část původního majetku spojily v osobě Karla Schwarzenberka. Po přesídlení do České republiky, v roce 1990, zrestituoval Karel VII. majetek orlické větve. Majetek hlubocko-krumlovské větve zůstává majetkem státu České republiky.

9.2 Hudební život v Třeboni

TŘEBOŇSKÁ NOCTURNA

Třeboňská nocturna je letní festival klasické vážné hudby konaný v Třeboni od roku 2004. Jeho cílem je přivést významné české i zahraniční interprety a prezentovat návštěvníkům Třeboně hudbu, kterou nabízejí nejváženější česká i světová pódia. Kvalitní hudba v podání známých interpretů zaručuje návštěvníkům festivalu nezapomenutelné zážitky.⁵⁸ Festival se každoročně koná druhý týden v červenci v historických prostorách zámku, v kostele Panny Marie Královny a sv. Jiljí, v divadle Josefa Kajetána Tyla či v bývalých Tereziánských kasárnách. Ředitelem festivalu byl do roku 2021 Miloš Končický. Od léta 2021 se stala ředitelkou festivalu Irma Mrázková.

Počátky festivalu sahají až do roku 1997, kdy byl v divadle J. K. Tyla uskutečněn první cyklus zimních abonentních koncertů. Cyklus se sestává z šestice koncertů, které jsou uváděny od října do března. Úmyslem bylo přilákat návštěvníky do lázeňského města mimo hlavní sezónu a zpříjemnit jim tak dlouhé zimní večery. Po velkých úspěších těchto zimních koncertů se zrodil nápad založit Třeboňská nocturna.⁵⁹

Jedná se o pět koncertů, které jsou rozprostřeny do pěti dní. Vystupují na nich významní umělci, např. světově proslulé operní pěvkyně Gabriela Běňačková, Eva

⁵⁸ Srov. <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11565615859-trebonska-nocturna/>, 2016

⁵⁹ Srov. https://jindrichohradecky.denik.cz/kultura_region/trebon-je-klasicke-hudbe-naklonena-rika-milos-koncicky-20140609-5iiy.html, 2014

Urbanová a Dagmar Pecková. Z komorních umělců na Nocturnech vystupovali všichni nejlepší klavíristé, jako jsou Ivo Kahánek, Martin Kasík, profesor Ivan Klánský a jeho syn Lukáš Klánský. Na housle si zahráli pánové Pavel Šporcl, Václav Hudeček nebo Jaroslav Svěcený. Festivalu se účastnil také polský varhaník Karel Mossakowski, který v roce 2013 vyhrál soutěž Pražské jaro. Dále pozvání na festival přijala zpěvačka Dasha s Martinem Kumžákem, jehož orchestr je známý z televizního pořadu StarDance. Letošního ročníku (2022) se účastnil např. Arete String Quartet z Jižní Koreje – vítěz Mezinárodní hudební soutěže Pražské jaro 2021.

FESTIVAL OKOLO TŘEBONĚ

Hudební festival Okolo Třeboně, který byl založen již v roce 1991, je jednou z hlavních událostí města Třeboň. Otevírá se jím každoročně sezóna letních hudebních festivalů. Termín konání připadá na první prázdninový týden v červenci. Festival je multižánrový, má skvělou dramaturgii a vysokou uměleckou kvalitu, na čemž má velkou zásluhu ředitel festivalu a dramaturg Pavel Barnáš. Narodil se v Třeboni, je absolventem Konzervatoře Brno a od roku 1994 působí v Symfonickém orchestru Českého rozhlasu Praha.

Festival Okolo Třeboně je rozdělen na několik scén. Hlavní část programu se koná na nádvoří třeboňského zámku a v zámeckém parku. Součástí festivalu je scéna Houpací kůň, kde koncertují méně známé a začínající skupiny. Festival se také odehrává v divadle J. K. Tyla a dále ve Schwarzenberské hrobce, kde každoročně zakončují festival právě Třeboňští pištci.

Při konání prvního ročníku v roce 1992 se zde zrodila kapela Cimbál Classic a tohoto festivalu se účastní i nadále. Skupiny Nezmaři a Fleret jsou pravidelnými hosty od prvního ročníku festivalu až dodnes. Stejně tak i Třeboňští pištci, kde s nimi hostuje sám ředitel festivalu Pavel Barnáš.

V průběhu let navštívili festival Okolo Třeboně např. Jaromír Nohavica, Karel Plíhal, Hana Zagorová, Miro Žbirka, Vlasta Redl, František Nedvěd, Věra Bílá, Vladimír Mišík, bratři Ebenové, Waldemar Matuška, Lenka Filipová, Janek Ledecký, Zuzana Navarová, Hana a Petr Ulrychovi se skupinou Javory. Festival navštívili také

skupiny Hradišťan, Spirituál kvintet, Keks, Čechomor, Blue Effect, Chinaski, Žlutý pes, Fešáci, Mrakoplaš či Jižani.⁶⁰

Na hlavní festival Okolo Třeboně navazují i další letní hudební akce, jako jsou festivaly Zpátky do Třeboně, Léto v Třeboni či Klasika na jihu.

ZPÁTKY DO TŘEBONĚ

Hudební festival Zpátky do Třeboně je mladším sourozencem festivalu Okolo Třeboně. Vznikl v roce 2002 jako projekt pro rozloučení s prázdninami a místo, kde se potkávají muzikanti, kteří spolu do té doby nikdy nehráli.

Organizátorem stejně jako u festivalu Okolo Třeboně je Pavel Barnáš, který díky tomuto projektu pořádá i po skončení velkého vícedenního festivalu na začátku prázdnin jednotlivé sólové koncerty v letní Třeboni.

V posledních letech byl festival vždy výjimečný díky skvělým interpretům a nádherné atmosféře jejich koncertů. Nadšení návštěvníci tak mohli postupně slyšet Jarka Nohavicu s kapelou, Waldemara a Olgu Matuškoví, kapelu Čechomor, koncert bratrů Ebenových, Karla Plíhala, Vladimíra Mišíka či Vlastu Redla. Festival navštívil také Dan Bárta s Triem ve složení Robert Balzar, Stanislav Mácha a Jiří Slavíček. Tato trojice tvoří také jednu z nejlepších českých jazzových kapel Robert Balzar Trio. Vedle Dana Bárty s Triem často spolupracuje také zpěvačka polsko – kubánského původu Yvonne Sanchez.

Festival se koná každým rokem vždy na konci prázdnin během posledního srpnového týdne.

⁶⁰Srov. <https://www.okolotrebone.cz/aktuality/program-festivalu-okolo-trebone-touzi-po-mnoha-duvodech-k-oslave/>, 2022

TŘEBOŇSKÝ LÁZEŇSKÝ SYMFONICKÝ ORCHESTR

Třeboňský lázeňský symfonický orchestr byl založen 1. září v roce 1959 jako komorní orchestr při tehdejší „hudební škole“. Zpočátku nesl název Třeboňský symfonický orchestr. První koncert se uskutečnil v prosinci 1959 v aule třeboňského gymnázia, kde orchestr provedl skladbu Valse Triste od Jeana Sibelia. Další koncerty se konaly převážně na nádvoří třeboňského zámku.

Celých 56 let stál na dirigentském stupínku pan Jaroslav Kohout, který byl též řadu let varhaníkem a ředitelem kůru v kostele Panny Marie Královny a sv. Jiljí v Třeboni. Na konci roku 2015 ho vystřídal pan Josef Zaplatílek, dlouholetý dirigent Jihočeského divadla v Českých Budějovicích.

V roce 1994 změnil orchestr své zázemí a prostředí zkoušek, neboť se přesunul z „hudební školy“ do Lázní Aurora a od roku 2002 nese název Třeboňský lázeňský symfonický orchestr. Pravidelně koncertuje v Lázních Aurora a přijímá i pozvání k účinkování mimo město Třeboň. Často koncertuje např. v nedalekých rakouských městech – Schremsu, Gmündu, Unterweissenbachu.

Spolupracuje s Konzervatoří v Českých Budějovicích, kdy využívá její žáky jako členy orchestru a tím jim umožňuje získat potřebnou orchestrální praxi. Zároveň zve nadané studenty jako sólisty na své koncerty.⁶¹

V průběhu let v orchestru hostovala řada vynikajících sólistů, jako např. český operní pěvec Eduard Haken, houslista Jan Vacek či flétnista Václav Žilka. Ze zahraničních umělců to byli např. violoncellista Josef Chuchro, profesor na konzervatoři v italském Bolzanu Emilio Riboli, violoncellový virtuos Saša Večtomov, ruská klavíristka Dinara Suleymanová anebo švýcarská klavíristka Kim Foerster.⁶²

Členem symfonického orchestru byl po dlouhou dobu také pan Václav Šimeček, jakožto hráč ve skupině prvních houslí.⁶³

⁶¹Podle slov členky lázeňského symfonického orchestru Jany Dvořákové, 17. 5. 2022

⁶²Srov. <https://www.bbkult.net/cz/addresses/66499-trebonsky-lazensky-symfonicky-orchestr/>, 2012

⁶³ Informace získaná během osobního rozhovoru s Václavem Šimečkem, 14. 6. 2022

10 Závěr

Tématem této bakalářské práce je „Soubor zobcových fléten Třeboňští pištcí.“ Jedná se o původně dětský soubor složený z amatérských hráčů na zobcové flétny. Cílem mé práce bylo zpracovat přehled o vývoji souboru od jeho založení v roce 1974 až po současnost.

V práci představuji profil osobností, které soubor nejvíce ovlivnily. Dále jsou zde zmíněny dílčí soubory, které s Třeboňskými pištcí úzce spolupracovaly, či dodnes spolupracují. Seznamuji čtenáře s nástrojovým složením souboru a upozorňuji na významné hráče, kteří byli anebo jsou členy souboru Třeboňských pištců. Zabývám se též nahrávací aktivitou souboru. Jelikož soubor vznikl ve městě Třeboň, krátce se také zmiňuji o historii města a jeho hudebním životě.

V příloze práce přikládám rozhovor s vedoucím souboru Václavem Šimečkem, se zástupkyní vedoucího Milenou Zahradilovou a s další členkou souboru Lenkou Sedlákovou. Součástí přílohy jsou také fotokopie členů souboru a článků z dobového tisku.

Tato práce ukazuje, že příklad Třeboňských pištců může být cestou pro děti, které nebyly přijaty do uměleckých škol. I tyto děti mohou dosáhnout velkých výsledků.

Václavu a Mileně Šimečkovým patří velké uznání, že vychovali několik generací profesionálně vystupujících hudebníků, které zároveň vedli i k hodnotám lidským. Soubor Třeboňští pištcí je příkladem toho, čeho lze svědomitostí, pílí, obětavostí a nadšením dosáhnout.

11 Seznam příloh

- Příloha I. Rozhovor s Václavem Šimečkem
- Příloha II. Rozhovor s Milenou Zahradilovou
- Příloha III. Rozhovor s členkou souboru Lenkou Sedlákovou
- Příloha IV. Fotokopie Třeboňských pištců v letech 1974–1975
- Příloha V. Fotokopie Třeboňských pištců v Bechyňských lázních - 1979
- Příloha VI. Fotokopie programu souboru Třeboňští pištcí v roce 1977–1978
- Příloha VII. Fotokopie pištců ve Schwarzenberské hrobce v roce 1980
- Příloha VIII. Fotokopie souboru při koncertě v lázních Aurora v roce 1980
- Příloha IX. Fotokopie souboru společně s panem Filipovským v roce 1982
- Příloha X. Fotokopie souboru ve studiu Kamarád v roce 1982
- Příloha XI. Fotokopie souboru před Schwarzenberskou hrobkou v roce 1983
- Příloha XII. Fotokopie souboru při natáčení pro TV magazínu v roce 1983
- Příloha XIII. Fotokopie výtisku novin Jihočeská pravda 1981
- Příloha XIV. Fotokopie pana Václava Šimečka
- Příloha XV. Fotokopie pištců s violoncellistou Pavlem Barnášem
- Příloha XVI. Fotokopie Třeboňských pištců při koncertě v Římě
- Příloha VII. Fotokopie souboru v Římě
- Příloha XVIII. Fotokopie tehdejšího dívčího pěveckého tria v dospělosti
- Příloha XIX. Fotokopie flétnového kvarteta ROZETA
- Příloha XX. Fotokopie Pištců na koncertě ve Schwarzenberské hrobce 2022
- Příloha XXI. Fotokopie Pištců na koncertě ve Schwarzenberské hrobce 2022

Příloha I. **Rozhovor s panem Václavem Šimečkem**

Váš soubor Třeboňští píšťci existuje již několik desítek let. Dokážete spočítat, kolik je to přesně?

Moje manželka Milena založila soubor v září 1974, když přišla na základní školu do Třeboně. Vyučovala tehdy třetí třídu na základní škole při Gymnáziu v Třeboni. Okamžitě začala s touto aktivitou a do roka a do dne se téměř celá třída dětí zapojila do hry na zobcovou flétnu. Hrály různé lidové písničky, doprovázely se třeba i bubínky. Děti do toho byly tak zapálené, že hrály při každé volné chvíli, prostě vzaly flétničky a hrály. V dalším roce dětí ubývalo, některé to přestalo bavit, a některé na to neměly nadání. Z třiceti dětí zůstalo pouze patnáct, ale k nim se začaly přidávat další a moje manželka mě poprosila, abych pro děti něco napsal. Nějakou lehkou úpravu lidové písničky, aby to děti vůbec zahrály. Tak jsem jim napsal skladbičku v rozsahu jedné oktávy.

A proč právě Třeboň? Je to nějaká srdeční záležitost?

Jelikož moje manželka působila na základní škole v Třeboni, kde soubor založila, a všechny děti pocházely z Třeboně, dali jsme souboru jednoduše název Třeboňští. Velice si vážím děvčat, která během existence souboru dospěla, vdala se, založila rodiny, některá se z Třeboně i odstěhovala, že i nadále za námi dojíždějí a účinkují s námi. Ony říkají, že jezdí domů – tím myslí nejen Třeboň, ale dle jejich slov i soubor.

Co bylo impulsem k založení souboru?

Oba dva s manželkou jsme učitelé hudby, ale prvotní nápad přišel od ní. Nejspíš jí ho vnuknul její tatínek, což byl Josef Václav Kratochvíl. U něho bych se rád zastavil. Pan Kratochvíl byl několik let ředitelem hudební školy Otakara Jeremiáše v Českých Budějovicích. Předtím působil jako učitel ve Vrchlabí, kde na půdě objevil flétnu, na kterou začal hrát. Vytvořil si na ní hmaty a napsal školu pro sopránovou flétnu. Byl vynikajícím pedagogem, sbormistrem. Později také napsal školu pro altovou flétnu. Školy, které napsal, mu mělo hudební vydavatelství Supraphon vydat, ale díky politickým neshodám mu ji nevydali, což je obrovská škoda. Tak si ji na vlastní náklady vydal sám. Škola byla opravdu poctivě napsaná, krok za krokem.

Z této školy jsme si spolu s manželkou vzali cenné základy, které jsme dětem předávali v začátcích jejich hry na flétnu. Později jsme je začali vyučovat podle školy Ladislava Daniela, což byl další vynikající autor škol pro flétny. Děti se z toho učily poměrně rychle, bylo to moc pěkně zpracované. Jen co se naučily hmaty, hned na ně čekala nějaká lidová písnička. Pan Daniel se o nás, jako o pištcích, dozvěděl bohužel až v pozdním věku. Ale i tak nám poslal dvouhlasé invence od J. S. Bacha přepsané pro flétny. Pro mě to byla obrovská pocta.

Z jakých nástrojů je váš soubor tvořen?

Náš soubor je převážně tvořen ze zobcových fléten, jak zesopranových, altových, tenorových, tak basových. Otázka výběru vhodných zobcových fléten pro soubor byla klíčová. Dovážely se nástroje výhradně ze zemí tzv. socialistického bloku. Sopranové zobcové flétny vyráběli v Markneukirchenu v Německé demokratické republice. Jednalo se o školní dřevěné flétny s německým hmatem. Později jsme si opatřili první altovou a tenorovou flétnu pro zpestření hry. Jednalo se opět o nástroje z NDR s německým hmatem, značek Saturn a Heinrich. Soubor postupně přešel na flétny s barokním hmatem. V roce 1979 jsem z Maďarska přivezl první dvě barokní plastové školní sopranové flétny značky Yamaha. V té době už byla možnost zakoupit z Tuzexu žluté plastové sopranové flétny západoněmecké značky Hohner a také rovněž japonské značky Aulos. Naším ideálem po roce 1980 bylo vybavit celý soubor nástroji jedné značky, aby byla možnost na ně hrát společně v ansámblu a mohli jsme se pokusit o vyladění unisono. To totiž s flétnami s odlišnými značkami, jako byly Hohner, Aulos a Yamaha nebylo možné. Tady hrály obrovskou roli finance a nedostupnost těchto nástrojů. Do sametové revoluce bylo toto naše přání nesplnitelné. Oficiální dovoz byl omezen pouze na laciné školní sopranové flétny. Koncertní nástroje bylo možné získat pouze individuálním dovozem ze Západu za valuty. Po roce 1989 jsme vyvinuli úsilí, abychom pro většinu pištců zajistili zobcové flétny značky Yamaha, což se nám také podařilo. Jednalo se o plastové flétny v imitaci dřeva s barokním hmatem. Po tomto roce hraje polovina souboru na Yamahy a polovina na Aulosy. Dále náš soubor dotváříme zvukem klavíru. Do roku 1980 jsme vůbec neuvažovali o zařazení tohoto nástroje. Postupně našim přáním bylo si opatřit malé přenosné cembalo. O pár let později nám město Třeboň zakoupilo školní minivarhany. V roce 1994 jsme zakoupili digitální přenosný klavír značky Yamaha, na který střídavě hrají moje dcera Milena a Michaela Matušková. Od roku 1975 se stala

neodmyslitelným nástrojem našeho souboru kytara, se kterou pištce od roku 1980 doprovázím já. Od roku 1977 je nedílnou součástí pištců také violoncello, které ve skladbách barokního období plní hlavně funkci generálbasu. Mezi lety 1982–1985 se cellistou pištců stal Petr Šporcl, bratr známého houslového virtuosa Pavla Šporcla.

Jaké je věkové rozhraní vašich členů?

Věkové složení je rozmanité a v průběhu existence souboru se měnilo a vyvíjelo. V době založení souboru do něj nastupovaly děti v prvních letech školní docházky. Některé po čase skončily a některé pokračují dodnes. Např. moje dcera Milenka nastoupila do souboru v jejích pěti letech a dnes je z ní téměř padesátiletá žena. Její kamarádka a partačka Lenka je na tom plus mínus podobně. Dnes je věkové rozpětí členů (pokud nebudu počítat sebe) cca mezi 20 až 50 lety. Pištce máme tedy složeny z několika generací. Já zastupuji tu nejstarší generaci, moje dcera Milenka patří do střední generace a nejmladší generaci je okolo dvaceti let.

Které druhy žánrů hrajete?

Snažíme se o multižánrovost. Hrajeme muziku středověkou, z té vybíráme kratší, světské skladbičky, aby to posluchače bavilo. Také muziku renesanční – různé tance, např. rondo saltarello, barokní hudba nesmí chybět (Michna, Purcell, Gabrieli, atd). Dále jihočeské lidové písničky, které zpívá naše úžasné trio Milena, Jiřinka a Lenka. Také v našem repertoáru najdete swingové a pop evergreeny, počínaje Jaroslavem Ježkem, jako např. Život je jen náhoda. Všechny noty jsme přepisovali ručně. Moje manželka na tom nechala skoro zrak. Neexistovalo žádné počítačové přepisování. Také jsme zabrousili do klasiky, snažili jsme se o interpretaci např. W. A. Mozarta, ale za jeho doby se na flétny moc nehrálo. Ty využíval spíše Bach nebo Telemann. Máme v oblibě také ukázky indiánské hudby Chile, Peru, Bolívie. Aktuálně i černošské spirituály a bělošské americké gospely. V našem repertoáru také najdete ukázky irské hudby. Naše koncerty většinou zakončíme ABBOU, kdy nejraději máme Souper Trouper a Lay all your love on me.

Kolik koncertů jste za dobu existence souboru přibližně odehráli?

Od začátku existence našeho souboru si vedu kroniku, kde si zapisuji koncerty atd. K letošnímu roku jsme odehráli přibližně mezi 1100–1200 koncertů. Je to

neuvěřitelné, protože koncertujeme a zkoušíme všichni dobrovolně, ve svém volném čase, a přesto už jsme jich tolik odehráli.

Vystupujete nejen v ČR, ale i v zahraničí. Na který koncert nejraději vzpomínáte?

Nejraději vzpomínám na koncert, který proběhl v roce 2011 ve Vatikánu, kdy jsme hráli svatému Otci. Byla to pro nás neuvěřitelná pocta. Považuji to za vrchol naší pištecké práce. Velvyslanectví si nás vybralo, abychom reprezentovali Českou republiku. Odehrálo se to v katedrále, kde zemřel svatý Cyril. Vrcholem koncertu bylo společné sólo mojí dcery Mileny na klavír a flétnistky Anežky Vargové – Hessové. Byl to duchovně laděný koncert. Museli jsme hrát převážně duchovní skladby, hlavně Adama Václava Michnu z Otradovic. Tohoto koncertu si považujeme absolutně nejvíce. Už pro to, že jsme hráli v duchovních prostorách, a navíc v Itálii, kde se zrodilo křesťanství. Atmosféra byla naprosto výjimečná.

Jak jste snášel covidové období, kdy nebylo možné vystupovat?

Bylo to pro nás nešťastné a náročné období, protože jsme nejen muzikanti, ale i kamarádi, kteří spolu rádi tráví časa to jsme nemohli. Náš poslední koncert před covidem proběhl v lednu 2020 ve Strakonících. Byly to dlouhé dva roky. Jsme moc rádi, že toto období je snad už za námi.

Díváte se do budoucnosti? Komu vedení souboru jednou předáte?

Za dva roky oslavíme padesáté výročí založení souboru, a pak se uvidí, kam bude soubor směřovat dál. Samozřejmě bych vedení souboru rád předal své dceři Mileně, pro kterou je hudba nejenom koníčkem, ale i povoláním.

Příloha II. **Rozhovor s Milenou Zahradilovou, dcerou zakladatelů
Mileny a Václava Šimečkových**

**Soubor založili Vaši rodiče. Je to tedy jejich dítě. Kdo byl na světě dříve –
Vy, anebo soubor?**

Na světě jsem byla o dva roky dříve já. Narodila jsem se v září 1972 a soubor založila maminka v září 1974. Tedy přesně o dva roky později. V souboru účinkuji od svých pěti let.

Jaké to bylo vyrůstat v souboru tzv. od kolébky?

Rozhodně jsem vyrůstala jinak než moji vrstevníci. Od rána do večera se doma neřešilo nic jiného než pištcí. Kolikrát mě to už i štvalo. Nicméně jsem vyrůstala v harmonické rodině s milujícími rodiči.

Jste pyšná na své rodiče, co dokázali?

Na své rodiče jsem neskutečně pyšná a velmi si jich vážím za to, co dokázali. Myslím, že ani jeden z nich nečekal, kam to s pištcí až dotáhnou.

Který druh žánru z vašeho repertoáru je Vám nejbližší?

I když mám hudební vzdělání vážné hudby na konzervatoři v oboru hry na klavír, nejbližší mi jsou irské melodie a podle mého se k flétnám tento žánr i nejvíce hodí.

Na který koncert nejraději vzpomínáte?

Vzpomínám nejvíce na dva koncerty. V roce 1985 na festival Porta v Plzni v Lochotínském amfiteátru, kde jsme hráli pro dvacet tisíc lidí. Je to nepopsatelný a nezapomenutelný zážitek. A na druhý koncert nejraději vzpomínám, který proběhl před jedenácti lety v roce 2011 v římské katedrále a následně ve Vatikánu přímo před Papežem. Neskutečný zážitek.

Jak jste snášela covidové období, kdy nebylo možné vystupovat?

Covidové období jsem paradoxně snášela lépe než ostatní členky souboru. Brala jsem to jako odpočinek. Je to tím, že sama koncertuji na klavír, a když se mi sejde koncertování mé pracovní a s pištcí, je toho opravdu hodně.

Váš tatínek zmínil, že by Vám vedení souboru do budoucna rád předal. Přijmete tuto výzvu a budete pokračovat v práci?

V současné době jsem zástupcem vedoucího. Nedovedu si představit, že by soubor pokračoval bez mého tatínka a ani nechci takto přemýšlet.

Hrajete hlavně pro lidi, anebo sami pro sebe? Co vám udělá větší radost, když je spokojené publikum, anebo vy sami?

Hrajeme hlavně rádi, bereme se všichni jako další rodina, jsme výborná parta. Samozřejmě nám dělá radost, když je spokojené publikum a následně máme radost i my.

Příloha III. Rozhovor s členkou souboru, paní Lenkou Sedlákovou

Jak dlouho jste členkou souboru?

Členkou souboru Třeboňští pištcí jsem již 43 let

Co vás vedlo k tomu, abyste se k Pištcům přidala?

Když jsem nastoupila do základní školy do 1. třídy, tak paní Milena Šimečková – zakladatelka Třeboňských pištců, byla mojí třídní učitelkou a vedla tam kroužek zobcových fléten. Jednoho dne přinesla ukázat zobcovou flétnu do třídy a zeptala se, kdo chce hrát. Já jsem se přihlásila. Hrála jsem tehdy už na klavír. Paní Šimečková nás vychovávala od úplných začátků, s panem Šimečkem vychovávali ty děti, které se nedostaly do základní umělecké školy. A až paní Šimečková uznala, že už něco umíme, tak jsme mohli jít na první „pištecký“ koncert.

Který druh žánru z vašeho repertoáru je Vám nejbližší?

Baví mě úplně všechno, co hrajeme. Ale mění se to hodně s věkem. Když jsem byla malá, tak mě nejvíce bavila moderna, čím jsem starší, tak mě baví čím dál více stará hudba. Ale úplně nejbližší mám k jihočeským lidovkám, protože je s holkami hrajeme a zpíváme od svých šesti let. Takže když to shrnu, tak můžu říct, že ty lidové písničky a také písničky irské mi jsou nejbližší.

Na který koncert nejraději vzpomínáte?

Nejraději vzpomínám na dva koncerty. Ten první se konal v roce 1986 na Lochotíně v Plzni, jednalo se o folkový festival Porta, kterého se účastnilo dvacet tisíc lidí a my zde hráli naši oblíbenou píseň Yesterday. V té době mi bylo třináct let. A další koncert, asi náš největší, se konal v roce 2011, kdy jsme hráli papeži ve Vatikánu.

Koncertování s pištcí je Vaším koníčkem, co je náplní Vašeho zaměstnání?

Jsem učitelkou v mateřské a základní škole a mimo jiné učím i děti na flétničky hrát a využívám všechno to, co mě Václav s Milenou naučili. Předávám jim hlavně radost z hudby, protože to je to, co mi Šimečkovi dali nejvíce. Ta radost z hudby je totiž nadevše.

Jak jste snášela covidové období, kdy nebylo možné vystupovat?

Snášeli jsme to těžko. Jsme zvyklí se vídat i mimo koncertní pódia, protože z nás jsou životní kamarádi. V souboru mám jednu kamarádku, se kterou jsem od tří let, a ještě nikdy jsme se nerozdělily. Dokonce jsem během covidového období i plakala, když jsme se nemohly vídat a vystupovat spolu. Těžce jsem to nesla, že s holkami nemůžeme hrát.

Máte nějaké přání, co byste se souborem ráda zažila?

Já mám jedno jediné přání, aby tu Vašík (pan Šimeček) žil aspoň do „stopadesáti let“ a já taky, abychom spolu zahráli ještě co nejvíce koncertů, aby mi vždy stál po pravici. Já tak stojím celý život, že mám Vašíka po pravici. A to bych moc chtěla i nadále. Chci tu mít Vašíka navždy.

Co byste popřála souboru a posluchačům do budoucna?

Já bych posluchačům za celý soubor Třeboňští pištcí chtěla popřát hlavně zdraví, to je totiž v dnešní době hodně důležité. Také bych jim popřála, aby se na nás přišli někdy podívat a když přijdou, ať z nás sosají tu radost, kterou my jim dáváme.

Příloha IV.

Příloha V.

Program seuberu " Třebeňští píšťáci " na 1977- 78

I. Bareke- renezanace: verše- Labut... husle bráti... pedej kvítí

1. Andělské přátelství / Michna

2. Sarabanda / Corelli

3. Ohtic, aby spal / Michna

verše -Ptáčkové... struny hřmetné

4. Renezanční tance / Jurkevič

verše- Veselme se Čechové... jemu ohválu

5. Fuga trium vocum / anenym

verše- Ve mně už začíná... kde pěli ptáci kdysi

6. Greensleeves- Zelené rukávce / anenym

verše / Daleko od vás ... si natrhat kytici

7. Minne amer/ anenym

8. sólo kytara/ F. Ser ad lib.

II. Latinskeamerické písmě a tance:

1. El cender pasa- Kender přelétá / lid. Peru

verše -Pablo Neruda

2. Venceremos -Zvítězíme / Chile

3. Des palomitas- Dva holoubci/ lid. Bolívie

4. Carnavalito unavenito/ Karnevalový popěvek / lid. Bolívie

5. Huayño / Chile- lid. tanec

III. Renezanční české lidové a umělé anenymní písmě a tance:

1. Vij mi věnec

verše- Noci milá...se mám utěšiti?

2. Jižť mi pan Zdeněk

sólo kytara /Lesy- renez. tanec

3. Ktež se toulá

verše- Ó, ces mi se brže... mne epustiti chceš

4. Slyšela jsem, slyšela

5. Ó, světe, milý světe

6. Hej, nejezd Mariku

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

7. Švaldy - waldy /edchad- popěvek, tanec 14. století

Příloha VII.

Příloha VIII.

Příloha IX.

Příloha X.

Příloha XI.

Příloha XII.

Pišťci netouží po vavřínech

Radost z hudby je víc

Všechno to mají „na svědomí“ dva kantoři, takto manželé Šimečkoví z Třeboně. Rodina veskrze muzikantská včetně sedmileté dcery Mileny; obývají stěně v jejich pokoji hrozí zborcení pod nákladem patnácti stovek gramofonových desek a když otevřou zásuvku, vykoukne namísto zásoby ručníků pro laika nepochopitelná spousta fléten, flétníček i malých písťalíček, které nedovede pojmenovat.

Když si v roce 1974 Milena Šimečková usmyslela, že naučí hrát na zobcové flétny i průměrně nadané či zcela nehupební děti ve své třetí třídě, ukousla si pořádně sousto. Ale zdaleka ještě nemohla tušit, co se z toho časem vyvine. Jestli si někdo zkusil bez předchozího tréninku na flétnu zapískat, bude mít jistotu představu, jaké zoufalé zvuky, kvílení a sténání musely ctitlivé uši učitelky vytrpět, než se její žáčkové naučili zapískat alespoň Pásla ovečky. Ale zvládla to a dokonce ještě víc: dala z těch dětí dohromady soubor.

A pak se do věci vložil i Václav Šimeček. K flétnám přibýly bubínky a jiné rytmické nástroje, souboru začala vypomáhat malá violoncellistka a on sám si vzal na starost nástroje strunné. Soubor dostal zcela zvláštní, osobitý charakter a bylo třeba vybrat i vhodný repertoár.

Ano, repertoár. Kde ho vzít, když notová literatura pro tento typ souboru prostě neexistuje? Sedni, kantore, a piš. Jednoduché barokní a renesanční flétnové melodie je třeba rozepisovat na hlasy, vymýšlet další variace, rozvíjet je, aby se hudebníci ani posluchači nenudili jednotvárností, ale dobový charakter hudby zůstal zachován.

Léta přibývala, děti se stále zdokonalovaly a mohly si už troufnout i na složitější věci. A což takhle zkusit lidovou jhoamerickou hudbu, ta se hraje na nástroje zvukově flétnám velmi podobné a bubínček už zvládne i složitě změny rytmu. A když už jsme u těch úprav, proč nedokázat prakticky, že na flétny se dá zahrát cokoli. Proč nezkusit jazz, ruskou hudbu a konec konců i moderní rytmy?

Tohle všechno už dnes Třeboňští pišťci běžně hrají. Slyšet nahrávku jedenapůlhodinového pořadu, kterým loni zahajovali cyklus koncertů ve Schwarzenberské hrobce, je počítej i pro laika. Osobitě kouzlo staré hudby umocňuje průvodní recitace dobových veršů, program má gradaci, které odpovídá stále živější ohlas publiky. A když pišťci spustí Ježkovu skladbu Život je jen náhoda nebo závěrečnou úpravu známé písně Yesterday populárních Beatles,

je to pro posluchače zážitek z oblasti neskutečna.

Šest let existence Třeboňských pišťců potvrdilo životaschopnost souboru a ohlas publiky, ať už to byli hosté v místních lánkách či v lánkách Bechyně a Vráž, posluchači na koncertu v barokním sále Jhočeského muzea a kdekoli jinde, potvrdil jeho kvalitu. O pišťcích se ví nejen v Třeboni, natáčeli už pro rozhlas i televizi, kde je

brali jako zajímavou kuriozitu, již také vskutku jsou. Nemají totiž možnost srovnávat se, když vlastně není s kým. Není prakticky žádná soutěž, které by se mohli zúčastnit a získat cenu nebo čestné uznání. Ale protože o to jim v podstatě nejde, jsou i tak spokojeni. Našli si svou cestu a bylo to hledání mnohdy vysilující. Potíže se sháněním nástrojů, práce s úpravami melodií a také nikdy nekončící cvičení a přehrávání.

Vždyt ti, kteří před lety jako devítiletí žáčkové začínali, budou letos odcházet ze školy a soubor chce hrát dál a udržet si svou úroveň. Takže letos to všechno začalo znovu, tentokrát už s prvňáky a

druháky. Zase se často i u Šimečků v bytě ozývají prapodivné pazvuky, než drobné prstíky získaly ohebnost a dokázaly hbitě běhat po otvorených nástrojích.

Václav Šimeček nechal kantory a stal se zaměstnancem domu pionýrů a mládeže, kam přešel i soubor. Logicky tedy má větší prostor a možnost pro činnost, než ve škole a i jako vedoucí se může na svou práci lépe soustředit. Ale z kantory Václav Šimeček nezběhl, nadále zůstává ústředním lektorem pro novou koncepci hudební výchovy ve školách a kromě toho našel pro soubor uplatnění i v této oblasti. Co užitečného mohou vymyslet, než

pořádání výchovných koncertů na školách. Při těch jejich se děti určitě nenudí, dokonce ani taková „trajet“, jako jsou někteří žáci osmých a devátých tříd. Napřed ohlenují nos a obracejí oči v sloup, když se dozvědí, že si mají jít poslechnout nějaké písťáky na flétny a nakonec tytéž oči udiveně koukají a nohy poklepávají do rytmu jim blízkých moderních melodii. Tohle od pišťců určitě nečekali.

Nezbývá než znovu opakovat: soubor si našel vlastní hned od začátku, svou vlastní cestu. Nehoní se za diplomem a cenami a jeho vedoucí neočekávají za svou trpělivou a neúnavnou práci hmotné ocenění. „Pro mě je moc hezký pocit vědět, že mám doma několik desítek vlastních úprav skladeb, které nikdo jiný nemá“, říká Václav Šimeček. „A jakou větší odměnou by si kantor mohl přát, než je skutečnost, že zcela normálně hupebně nadané děti se naučily hrát natolik dobře, že mohly nahrávat skladby pro rozhlas. Vlastně jsme založením souboru předstihli vývoj koncepce hudební výchovy v základní škole, který předpokládá nepovinný předmět pro páté až osmé ročníky — hra na hudební nástroj,“ konstatuje vedoucí souboru.

Z jeho slov lze vycítit upřímné přesvědčení, že smyslem veškerého vynaloženého úsilí vedoucích ani souboru nebyly a nejsou vavříny. Kdyby jim šlo jen o veřejné ocenění, už dávno by hráli něco jiného, aby je mohli získat.

B. PIRISOVÁ

V třeboňských i jiných lánkách už takto pišťci udělali a hlavně slyšelo mnoho hostů a každé vystoupení znamená úspěch. Dokazují to četné zápisy v kronice souboru, podepsané posluchači až z daleké elizny.

(už)

JP-27.2.1981

Ježek: „Nebe na zemi“ (foto)

• JHOČESKÁ PRAVDA • 27. ÚNORA 1981 • 11

Příloha XIV.

Příloha XV.

Příloha XVI.

Příloha XVII.

Příloha XVIII. a XIX.

Příloha XX.

Příloha XXI.

12 Seznam použité literatury

Konzultace a rozhovor s Václavem a Milenou Šimečkovými, dne 14. 6. 2022

Konzultace a rozhovor s Milenou Zahradilovou

Rozhovor s Lenkou Sedlákovou – členka Třeboňských pištců, dne 6. 7. 2022

Kronika Třeboňských pištců

BAUER, Jan. *Okolo Třeboně krajem tří růží*. Praha: Regia, 2010. Tajemné stezky. ISBN 978-80-86367-80-4

PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času*. Praha: Portál, 1999. ISBN 8071782955.

Internetové zdroje

Vrchlabí, oficiální stránky města [online]. Jihlava: WEBHOUSE®, 2012 [cit. 2022-07-20]. Dostupné na: <<https://www.muvrchlabi.cz/...731>>

SOČR, Symfonický orchestr Českého rozhlasu [online]. Praha 2: Český rozhlas, 2014 [cit. 2022-07-28]. Dostupné na: <<https://socr.rozhlas.cz/...574>>

Jindřichohradecký deník [online]. Praha: VLTAVA LABE MEDIA a.s, 2014 [cit. 2022-08-10]. Dostupné na: <https://jindrichohradecky.denik.cz/zpravy_region/trebonsti-pistci-slavi-40-let-na-hudebni-scene-20141125.html>

Třeboňská nocturna [online]. Praha: Česká televize, 2016 [cit. 2022-08-12]. Dostupné na <: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11565615859-trebonska-nocturna/>>

Českobudějovický deník [online]. Praha: VLTAVA LABE MEDIA, 2010 [cit. 2022-07-12]. Dostupné na: https://ceskobudejovicky.denik.cz/kultura_region/simecek-pistci-jsou-nas-zpusob-zivota20100122.html

Třeboňští pištcí budou reprezentovat ve Vatikánu [online]. Praha: Česká televize, 2011 [cit. 2022-08-15]. Dostupné na: <<https://ct24.ceskatelevize.cz/regiony/1239035-trebonsti-pistci-budou-reprezentovat-ve-vatikanu>>

Český rozhlas České Budějovice: Třeboňští pištcí okouzlili Řím i papeže [online]. Praha 2: Český rozhlas, 2011 [cit. 2022-08-03]. Dostupné na: <<https://budejovice.rozhlas.cz/trebonsti-pistci-okouzlili-rim-i-papeze-7098146>>

Třeboňští pištcí, Oficiální stránky souboru [online]. Plzeň: ANT studio, 2015 [cit. 2022-07-14]. Dostupné na: <<https://trebonstipistci.cz/diskografie/>>

Třeboňsko.cz [online]. Plzeň: ANT studio, 2013 [cit. 2022-07-18]. Dostupné na: <https://www.trebonsko.cz/trebonsti-pistci>

Filmová databáze [online]. Praha 4: HyperMedia, 2010 [cit. 2022-07-18]. Dostupné na: <https://www.fdb.cz/lidi-zivotopis-biografie/87315-stephen-foster.html>

BBKULT.NET: Bavaria Bohemia Online [online]. Schönsee: Centrum Bavaria, 2012 [cit. 2022-08-16]. Dostupné na: <https://www.bbkult.net/cz/addresses/66499-trebonsky-lazensky-symfonicky-orchestr/>

Okolo Třeboně: Music festival [online]. Praha: Agentura Bárny, 2022 [cit. 2022-08-10]. Dostupné na: <https://www.bbkult.net/cz/addresses/66499-trebonsky-lazensky-symfonicky-orchestr/>

13 Abstrakt

DOLEŽALOVÁ, Lenka. *Soubor zobcových fléten Třeboňští pištcí*. České Budějovice, 2022. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra pedagogiky. Vedoucí práce Mgr. Karel Ochozka.

Bakalářská práce s názvem *Soubor zobcových fléten Třeboňští pištcí*, pojednává o původně dětském souboru zobcových fléten, který byl založen v roce 1974 a funguje až do současnosti.

Práce se zabývá historií a vývojem souboru, osobnostmi, které soubor nejvíce ovlivnily, dále také nástrojovým složením souboru. Je zde uvedena koncertní a nahrávací aktivita. K práci jsou přiloženy fotokopie členů a rozhovory se členy souboru.

Klíčová slova

flétna, hra, koncert, Kratochvíl, nástroj, pištcí, repertoár, soubor, Šimeček, Šimečková, Třeboň

Abstract

The topic of this bachelor's thesis is Třeboňští pištcí. Originally a children's recorder art ensemble which was founded in 1974 and is still performing.

The thesis deals with the history and development of the art ensemble, the personalities who influenced it the most and it's also about the ensemble instrumental composition.

The thesis deals with the ensemble's concert and recording activities as well. Attached are photocopies of the ensemble members and their interviews.

Key words

concert, ensemble, flute, instrument, Kratochvíl, pištcí, playing, repertoire, Šimeček, Šimečková, Třeboň